

"DIRVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
 Lietuvių Spaudos Bendrijos
 A. B. Bartulevičiaus prez. I. S. Salimskis Red. Asst.
 Metinė Prenumerata: \$1.50
 Suvienuose Valstijose: \$2.00
 Kitose Viespatystėse: \$2.00
 Prenumerata apmokama iš vienuose. Prenumeratos metai skaitomi nuo darymo užėjimo, ne nuo Naujo Meto. Apie prenumeratą klauskite laiku. Adresuoti: "DIRVA"
 2004 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO

"DIRVA" LITHUANIAN WEEKLY (THE FIELD)
 This is only Lithuanian News Paper in Ohio
 Published Weekly at Cleveland, Ohio by the
 Ohio Lithuanian Publishing Co.
 V.S. Jankauskas Editor, P.A. Savičius Business Mgr.
 Yearly Subscription rates:
 In United States: \$1.50
 To Foreign Countries: \$2.00
 Advertising rates on application. Address: "DIRVA"
 2004 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at the Post Office of Cleveland, Ohio under the Act of March 3rd, 1879.
 No. 8. Cleveland, O., Penktadienis, Vasario (February) 23d., 1917 m. Kaina 5c. Metai II. (Vol. II)

Vokietija stato išlygas Kareivių maištas Kuboj Areštavimai Petrograde Nelaisvius ima Kariumenėn Rusijoj Siaučia Maras MIESTAS BE VALDŽIOS.

Iš Svietur

VOKIETIJOS ISLYGOS SUV. VALSTIJOMS.

Berlinas. Suvienuose Valstijoms pasipriešinus Vokietijai už skandinimą laivų ir su Vokietija pertraukus diplomatiskus ryšius, Vokietijos kaiseris sušaukė savo rodininkus, sykiu su tais ir kanclerį Hollvegą, kad aptarus dalykus ir kaip nors išvengtų karės su Suvienuose Valstijoms arba priešus prie kokio išvedimo. Rodos nutarta pastatyti Suv. Valst. šitokias išlygas: 1) Suv. Valstijų pasieniai laivai, kurie met perleidžiami per karės juostą, kur veikia vokiški submarinai, 2) Suv. Vals. pirklybiniai laivai teigiami nebus skandinami ir submarinų bus praleidžiami, jei nevezė amuniciją ar kitokią "kontrabandą", 3) Iš Suv. Vals. išplaukiant pirklybiniais laivams, Suv. Vals. valdžia kad duotų žinią Vokietijai, kurie laivai neveža kontrabandą.

SUKILO KUBOS KAREIVIAI.

Havana. Besiartinant valdininkų rinkimams Kuboje, politiškos erizijos suerzintų žmonių dvasia gavo si į tarpą kareivių Marianoj ir tie sukėlė maištus, pavartodami ginklus ir naikindami tą, kas politikierių jiems buvo nurodyta. Suvaldymui maistininkų pašaukta reguliari kariumenė ir ištiko mušis, kuriame sužeista poruocininkas Larrabia ir pora oficerų. Krito maistininkų komandotojas Castillo, kurs buvo sukilėlių tėvu. Santa Clara miestelyje irgi panašiai buvo kareiviai sukile, bet visur lojalishkoji kariumenė sukilėlius suvaldė. Daug sukilėlių paimta nelaisvėn.

AREŠTAVIMAI PETROGRADE.

Petrogradas. 11 narių darbininkų partijos tapo valdžios areštuotais. Užmetama jiems platinimas revoliucijos propagandos tarp darbininkų, prikabinant žymes prie sukilimų prieš valdžią, nuvertimo dabartinės valdžios ir įsteigimo social-demokratiškos

Rusijos republikos. Apart darbininkų partijos narių, areštuota dar keliolika pašalininių ypatų, kaip simpatizuojančių pirmiesiems. Sako, kad buvo rengiama maištai iš tikrųjų, nepaisant net kruvinių susirėmimų su policija ar kariumenė.

BIJOSI KELIONĖS PAVOJINGUMO.

Kopenhaga. Rumunijoj buvęs Suv. Valstijų ambasadorium Karolis Vonpik, reikalaujant Vokietijai, Suvienuose Valstijų tapo atšauktas. Neteikęs savo vietos, jis atvyko į Daniją ir teistis tolimesnėn kelionėn. Jis atvyko į Daniją ir teistis tolimesnėn kelionėn. Jis atvyko į Daniją ir teistis tolimesnėn kelionėn.

CHINIJĄ IR SU KUMŠČIA.

Pekinas. Chinija irgi Vokietijai rodo savo kumščią, grumodama už skandinimą laivų neutrališkų šalių. Chinijos valdžia pasiuntė savo protestą Vokietijai, kuriai grumojama pertraukimu diplomatiskų ryšių, jeigu Vokietija nesuvaldys savo submarinų ir iš jų priežasties žūtų nors vienas Chinijos laivas. Proteste reikalaujama, kad Vokietija pripažintų jos laivams liuotą kelią jūrems, kaip lojaliam neutrališkoms šalims, o ypač atsisveikiant ir tai, kad Chinijos laivai nevazuoja jokios kontrabandos nė amunicijos.

DURTUVAI PRIEŠ NEUTRALIETĄ.

Kopenhaga. Kuomet Suv. Valstijos buvo atsiliepusios į neutrališką šalį, kad stojaus prieš Vokietiją, Holandija buvo sutikus išeiti kare ir pradėjo ginkluotis, gabenant kariumenę prie rubežiaus. Vokietija vienok to nenusigando ir prie

Holandijos rubežiaus sugabeno 5 korpusus, arba 110,000 savo kariumenės. Holandija buvo manius prieš vokiečių atsilaukyti, dalį savo teritorijos paskandint vandeniui, paleistų iš ežero Zuiderzee. Vienok galiausiai pasirodė, kad išleidus šitą

KALTIMA ANGLIJĄ.

Berlynas. Vokietijos užrubežinių reikalų ministras A. Zeemerman, sudeda

PARLAMENTAS APIE SUBMARINUS.

Londonas. Anglijos parlamente buvo apkalbama

bet tas jiems nenusisekė ir italai panešę sau nuostolių, turėjo pasitraukti. Į šiaurį nuo Tolmino italai irgi austrams ne atsilaukė, turėjo pasitraukti; čia 42 italai teko austrų nelaisvėn. Su kruvinais italams nuostoliais, atmūsta jų kontrata

KĄ ČIA PADARIUS.

ežerą, parsieitų paskandinti didesnę pusę Holandijos teritorijos, tad atsisakė nuo savo mierio, tai yra, atsisakė priimti Suv. Valstijų pakvietimą. Po šito Vokietija savo kariumenę pradėjo gabenti šalin.

BELGAMS PASELPA PERTRAUKTA.

Londonas. Belgų šelpimo amerikonių komisija, kuri veikė Belgijoj ir Šiaurinėj Francuzijoj, teikdama nuo karės nukentėjusiems belgams pašelpą, savo darbą turėjo pertraukti, kadangi Suvienuose Valstijoms pertraukus diplomatiskus ryšius su Vokietija, visi amerikonių turėjo pasitraukti iš tų kolonijų, kurias vokiečiai yra užėmę. Brookelyje liko tik keli amerikonių prie Suv. Vals. konsulio, kuriems neleistina joks veikimas, kol tarp Vokietijos ir Suv. Valstijų prietikių bus paveržti. Amerikoniški konsuliai vokiečių nėra išleidžiami.

EKSPLOZIJĄ VOKIEČIŲ ARSEANALUOSE.

Kopenhaga. Per čia gavosi žinios, kad Vokietijoj ištiko dvi didelės eksplozijos, viena Toruniuj, kita, Gluechaufe, netoli nuo Hamburgo, kur dideli arseanalai, prikauti ginklais ir amunicija, išlėkė į padanges. Prie eksplozijos žuvo 63 darbininkai ir dukart tiek tapo sužeista. Priežastis eksplozijų nėra žinoma. Vokiečių spaudoj skelbti apie tai yra užginta, nes tokias žinias laikraščiuose skelbiant, priešams būtų

visą eilę apkaltinimų ant Anglijos. Jis nesusipratimų tarp Vokietijos ir Suvienuose Valstijų. Sako, kad nuo pat karės pradžios, Vokietija nėra gavusi teisingų žinių iš Suv. Valst., nes Anglija visas tokias žinias perdirbdavusi savo cenzurose ir tik melagingai iškreipus, leido Vokietijon. Teip ir dabar, kuomet dėl tokių pat Anglijos iškraipytų žinių, tarp Suv. Val. ir Vokietijos pertraukta diplomatiski ryšiai, tai Anglija suteikė Vokietijai žinias, kad Suv. Valst. jau konfiskavo visus vokiškus laivus savo portuose, o Vokietijos piliečius paėmė nelaisvėn. Tik pastaromis dienomis Berlynas atėjus dviem beveiliniams telegramams, dalykai paaiškėjo.

NELAISVIUS IMA KARIUMENĖN.

Stokholmas. Kadangi Vokietijai truksta kareivių tad ji suskato tvirti "lenkų kariumenę" ir ją siųsti į karės laukus, kad ten kariautų prieš taktininkus. Bet, kad ir "lenkų kariumenė" nėra ka imti, tai vokiečiai pradėjo ton "lenkų kariumenėn" imti nelaisvius, imtinius rusų kariumenės, lenkus, kurie ikišiol buvo paimti vokiečių nelaisvėn. Nelaisvių logeriuose kilo maištai prieš tokį priverstinumą. Daug nelaisvių sušaudyta, bet, kad ir tas negelbėjo, tai pradėta graužimu nelaisvius kalbinti, kad tie liuosu noru važiuotų Lenkijon ir prisijūretų lenkų kariumenėi ir stoti į tą "lenkų kariumenę", ar ne. Tokiu būdu atsiraudo 3000 lenkų, dauguma jų

dalykai kaslink dabartinės Vokietijos blokados, kurioje vokiški submarinai veikia visame pasaulime, skandinami pirklybinius ir pasazierinius laivus. Po ilgų svarstymų nutarta, kad išleisus atsiskaukimą į Anglijos visuomenę, reikia sulaužyti pirmiasis parlamento nutarimai, kuriais nutarta nedidinti laivyną, ir imtis prie statymo daugiau karisčių laivų. Teipgi apginkluoti kanuolėmis visus pirklybinius ir pasazierinius laivus, kad tie pasitiktų vokiečių submarinų ar medžioklės laivus, galėtų stoti su jais kovon savo apgynimo dėlei.

RUSIJOS MARAS.

Berlynas. Dono aplinkėse, ypač Rostove ir Ekaterinoslave prasidėjo maro siautimas, kurs žmones krečia tukstančiais. Medicinos pagalba neturi galės atsipyrimui, nes apsirėškė nauja liga, kuriai nė vardo, nė vaisto daktarai nesuranda. Žmogaus kunas pirmiausia rausta, paskui pamėlynuoja ir galiaus kuną kaip gruodas nukloja juodos šunvotės ir žmogus miršta. Rusų cenzura neleidžia spaudoj skelbti apie marą ir šitą naują ligą, vienok kol cenzura apsižiūrėjo, laikraščiai su keliomis žiniomis praspūdavo.

AUSTRAI PAMUŠĖ ITALUS.

Berlynas. Gerie apygardoj austrai užpuolė italų apkasus, kur ištiko didelis mušis, kuriame 370 italų teko austrų nelaisvėn. Italai mėgino austrams atsikokėti savo kontratakais,

Vėliausios Žinios.

Amerikoj badas. Ikišiol nors valgio produktai buvo gana augstoj prekyboje, tai vienok dar buvo įperkami. Bet galiausiai jau ir pirkti negalima, nes produktų pradeda pritrūkti. Visuose didesniuose miestuose negalima gauti cukraus, o kaip kur ir miltų jau nėra. New Yorke moteris kelia riaušes, miniomis renkasi prie miestotės rotušės, reikalaujamos duonos. Parkviesta skadronas raištosios policijos išvaikymui riaušes keliančių moterų.

Badas Grekijoj. Dėlei Vokietijos blokados, Grekijoj apsirėškė badas, nes maisto iš niekur pargabenti negalima. Žmonės ten maitinasi žolėmis, šaknimis ir medžių žievėmis.

Nuskandino 122 laivus. Vokietijos submarinai, nuo pradžios savo veikimo paskelbtų blokadoje nuo 1 dienos Vasario, iki 22 Vasario, paskandino 122 laivus, kurie priklausė taktininkams ir neutrališkoms šalims.

Riaušės didinasi. Nevien New Yorke riaušės kyla dėlei maisto stokos, bet tas pats ir Philadelphiaj, Bostone ir bile dieną tikimasi to paties ir Clevelande. Tokiose riaušėse, Philadelphiaj vienas vyriškis užmušta o 9 sužeista.

Tvanai. Tarpe Franklin ir Pittsburg užtvino upė Alleghany, kurios vanduo išsiliejęs iš savo vagos, užliejo didelius plotus žemės. Veik tas pats ir prie upės Ohio.

Žemės drebėjimas. Pereito utarninko vakare, šv. Igno kolegijoj, Clevelande, seismografas registravo žemės drebėjimą 2000 myliųose.

Daugiau laivų nuskandinta. Vokietijos submarinai nuskandino dar tris laivus. Žuvo keliolika žmonių.

KARĖ

ANGLŲ PERGALE PRIE SERRE.

Londonas. Anglų kariumenė prie Serre laimėjo mušį, paimant visą sistemą gerai prirengtų vokiškų apkasų, į šiaurį nuo Beaumont Hamel, ilgume 3 mylios. 215 vokiečių teko nelaisvėn, o didelė daugybė krito mušio lauke. Prie Sailly-Saillisel, Pis, La Basse, ir vakarus nuo Neuve Chapelle ir pietus nuo Fauquissard, teipgi anglai išvijo vokiečius iš jų apkasų ir patį jas užėmė.

RUSAI APGYNĖ SAVO TRANŠEJAS.

Petrogradas. Galicijoj, ties Stanislovu, vokiečiai ir austrai, apsirėngę baltais drabužiais, kad juos nebūtų lengva užtėmyti sniego pusnyuose, bandė užpulti rusų apkasus, į kuriuos iš dalies buvo jau įsiveržę. Vienok rusų kontraatakų jie buvo išvyti, suteikiant jiems didelių nuostolių. Kitose dalyse šito fronto, dėlei didelių šalčių ir pusnių mažai kas veikiama.

NAUJI ANGLŲ LAIMĖJIMAI.

Londonas. Aną naktį anglai turėjo naujus laimėjimus, į šiaurį nuo upės Ancre, kur vokiečiams atėmė 600 jardų gerai aptaisytų apkasų ir paėmė burį nelaisvių. Vokiečiai visai mažai priešinosis ir ginti savo pozicijas, kaip kad pirmiausia jie darydavo, vsai nebandė. Serre kalvose išvaikyta vokiečiai ir su dinamito pagalba ir padanges išnešta vokiečių amunicijos sukrantuvė, prie pat Armentieres. Pasekmingai anglai bombardavo vokiečių apkasus prie Ypres ir į šiaurį nuo Sommy.

VOKIEČIAI DAR BISKI LAIMĖJO.

Berlynas. Vokiečiai atakuose Šampanijoj, ties Ripant, francuzams paveržę pusantros mylios apkasų, o sutais paėmė nelaisvėn ir 858 francuzus, teipgi kelis šautuvus ir biski karinės medegos. Į čia pradėta atgabenti daugiau vokiškos kariumenės iš Belgijos ir Rygos fronto.

RUSŲ VEIKIMAS RYTUOSE.

Petrogradas. Rusai užpuolė vokiečių stovyklas ties Smargone (Vilniaus gubernijoj) ir tiems paveržę vieną kulkasvaidį. Ties Michalovka (Volynij), vokiečiai buvo įsiveržę į rusų apkasus, bet jie buvo tuojau išmušti. Pietinėje Galicijoj, vokiečiai su austrais, viršum ledo upės Dniestr, perėjo kiton pusėn ir užpuolė rusų stovyklas. Išpra-

džiū rusai buvo pradėję trauktis, bet paskui kontraktą puolė ant vokiečių ir tie turėjo trauktis atgal per upę. Keliolika vokiečių nuskendo.

RUSŲ NEPAISIEKIMAI.

Londonas. Rumunijoj rusams šiuomkart nelabai sekasi. Šiomis dienomis prie Mešti-Konešti, vokiečiai užpuolė rusų apkasus ir juos užėmė. Prie apkasų paėmimo dar 1,200 rusų kluvo vokiečių nelaisvėn. Su tuom rusams atimta 3 kanuolės, 12 kulkasvaidžių ir 6 minų mėtytojai. Rusai buvo mėginę savo kontraktą atgauti nužudytas pozicijas, bet jų pasistengimai nepavyko. Petrogradas prisipažįsta, kad ties Jakobonais, ant Bukovinos ir Rumunijos rubežiaus vokiečiai užėmė rusų pozicijas ir rusai turėjo pasitraukti.

MUŠIAI TIES VERDUNU.

Londonas. Sukakus metams nuo pradžios vokiečių gulimo ant francūzų tvirtovės Verdun, vokiečiai vėl gūlė visu smarkumu ir kaip prieš metus, taip ir dabar šį-tą laimėjo. Prie kalno 185, pusiaukelėje tarp Verduno ir Reims, atstume 21 mylios atstumo nuo stoties geležinkelio Tahure-Cernai, ištiko kruvinas mušis, kuriame dalyvavo didelės minios kareivių iš abiejų pusių. Mušis buvo baisus, nes žemė nuklota lavonais. Ilgą laiką varžiusis pergale, vokiečiai vienok paėmė viršų, paimdami 4 linijas francūzų apkasų, 858 nelaisvius ir 20 kulkasvaidžių. Francūzai prie savo nuostolių prisipažįsta. Manoma, kad vokiečiai šiuomai nori sutraukti prie Verduno francūzų spēkas, o patiems mėginti įsiveržti kur kitur, nes iš Belgijos išgąbenta veik visą kariūmenę.

VOKIEČIAI TRAUKIASI ATGAL.

Paryžius. Francūzų kariūmenė pakėlė prieš vokiečius visą eilę atakų tarp Oise ir Aisne Puisseine apygardoje. Čia francūzai veikdami visu smarkumu, įsilaužė į trečią liniją vokiečių apkasų, stropiai imdami nelaisvėn vokiečių kareivius. Francūzai įsilaužė į vokiečių trečią liniją, su dinamito pagalba ir padangės išnešė visą vokiečių atsigynimo sistemą. Čia vokiečiai panesė didelių nuostolių. Berlynas savo raportuose sako, kad šanpanijoj vokiečių kariūmenė turėjo trauktis, nes nestengė atsisipirti francūzų artilerijai.

VOKIEČIAI PAMUŠĖ RUSUS.

Berlynas. Austro-vokiečiai šturmu užpuolė rusų apkasus į šiaurios nuo geležinkelio Zloczowa-Tornapol. Čia austro-vokiečiai sunaikino rusų apkasus ir nelaisvėn paėmė 281 rusų kareivį, su kiek amunicijos. Petrogradas gi skelbdamas apie tuos pačius mušius, sako, kad mušių pasekmės dar neišrištos ir negalima manyti, kurioje pusėje bus pergalė.

TEUTONŲ VEIKIMAS.

Berlynas. Prie Dresviatė ežero, buris vokiečių ir bulgarų įsiveržė į rusų apka-

sus ir ten sugriebė 90 rusų nelaisvėn, sykiu ir vieną kulkasvaidį, laimingai sugrįžo į savo pozicijas, lydimi rusų šuvių. Rusų vėlesni atakai tapo pasekmingai atmušti. Rumunijos fronte austrai užgrobė rumunų svarbų atsigynimo punktą į pietus nuo Putno, kur paimta 168 rumunai nelaisvėn.

Iš Amerikos

SUVIENYTOS VALSTIJOS IR VOKIETIJA.

Prietikiai Suvienuytų Valstijų su Vokietija ne pagėrė, negi pablogėjo; jie stovi ant vietos, kaip kad pereitą savaitę stovėjo, nieko svarbesnio ne atsitiko. Mažiau jau apie tai kalbama ir galbūt galiausiai viskas išdils, kaip greit Washingtonas sugrįž buvęs Vokietijoje abasadorium p. Gerrardas. Šiomis dienomis jo laukiam atplaukiant į Halifax, Naujojo Skotijoje.

KOVA SU VOKIŠKU SUBMARINU.

New York, N. Y. Šiomis dienomis į New Yorko prielauką atėjo pirklybinis Francūzijos laivas "Standuras", kurio kapitonas pasakoja, kad jurėse, netoli Brest jis susitikio su vokišku submarinu. Submarinas paleido į "Standuras" 28 šūvius, kuriais šiam pagadino viršutinę laivo dalį. Šis vienok stėjo kovon su submarinu ir į tą paleidus tris kanuolės šūvius, submarinas pasinėrė tuojaus į vandenį. Manoma, kad submarinas tapo pagadintu.

NAUJI NERAMUMAI.

Hachita, N. M. Paplito gandas, kad Maxikos plėšikų vadovas Villa su 500 savo kareivių, artinasi prie Suvienuytų Valstijų rubežiaus, plėsdamas gyventojus ir naikindamas jų turtus. Suvienuytų Valstijų kariūmenė, serginti rubežius, valdžioje pulkininko Waterman, gavo prisakymą būti prisiengusia, kad plėšikams prisiartinus, galėtų stoti mušini. Šimtai Suv. Vals. piliečių, gyvenančių Mexikoje, bėga per rubežius.

REIKALAUJAMA APGINKLUOTI LAIVUS.

Washington, D. C. Reprezentantas Massachusetts valstijos Gardner, padavė Kongresan savo reikalavimą, kad kiekvienas Suvienuytų Valstijų pirklybinis laivas būtų apginkluotas užtekiniu skaitliu kanuolių ir amunicijos, kuomet plauks į Europą, kad reikalui esant, galėtų stoti į kovą su vokiškais submariniais. Nenorint laivus apginkluoti, Gardner pataria, kad kariški laivai lydetų pirklybinius laivus ir kelionėje juos apsaugotų nuo submarinų.

DARBUOJASI UZ PROHIBICIJĄ.

Washington, D. C. "Tautiška" prohibicijos partija darbuojasi, kad butinai apvalyti Suvienuytas Valstijas nuo svaiginančių gėrimų, užginant jų sunkimą ir pardavinėjimą. Prohibicijoništų partijos reprezentantai mano, kad valstijomis tą įvykdyti, ims per daug lai-

ko, tad geidžia, kad tas įstatymas būtų užginta, pridedant prie šalies konstitucijos tam tikrą paragrafą. Bet kad tą padaryti, reikalaujama projekto perėjimo per abudu Kongreso butus. Kol tas pereis, laiko irgi ims nemažai.

GINKLUOS PIRKLYBINIUS LAIVUS.

New York, N. Y. Laivų kompanijos "American Line" ir "St. Louis Line" atsisakė į valdžią prašydamos, kad valdžia perleistų atliekamas kanuoles ir duotų atsakančius artileristus šitų kompanijų laivams, kurie tuojaus turės būti apginkluotais, kad kelionėje galėtų stoti į kovą su vokiškais submariniais. Washington šitas projektas paremiamas ir kiek žinios yra, New Yorko laivų tvykylose pradėta pardavinėti lengvesnes kanuoles.

NUMIRĖ GENEROLAS FUNSTON.

San Antonio, Tex. Šiomis dienomis numirė generolas Fridrikas Funston, kurs savo kariūmene saugojo Mexikos rubežius. Mirtis buvo staiga, nuo širdies paralyžiaus. Visą laiką buvo smagiame upe, tą pačią dieną ir tik pavalgęs pietus, puolė negyvu. Velionis Funston turėjo 51 metus amžiaus. Jis dalyvavo kareje Suvienuytų Valstijų su Ispanija 896 m.

PRIVERSTINAS TARNAVIMAS KARIŪMENĖJE.

Washington, D. C. Prezidentas Wilsonas su sekretorium Bakeru padavė Kongresan savo suformuluotą projektą, sulgy kurio būtų įvesta įstatymas Suvienuytose Valstijose priverstinio tarnavimo kariūmenėje. Sulgy to projekto, kiekvienas Suv. Vals. pilietis, jau plėsdamas gyventojus ir naikindamas jų turtus. Suvienuytų Valstijų kariūmenė, serginti rubežius, valdžioje pulkininko Waterman, gavo prisakymą būti prisiengusia, kad plėšikams prisiartinus, galėtų stoti mušini. Šimtai Suv. Vals. piliečių, gyvenančių Mexikoje, bėga per rubežius.

ATPLAUKĖ 21 LAIVAS.

New York, N. Y. Kad vokiečių submarinų veikimas jurėse nėra taip baisus, tai liudija faktas, kad pereitą subatą į New Yorko prielauką atplaukė iš Europos 21 pirklybinis laivas, kurių skaitliaus didesnis dalis perplaukė pačias pavojingiausias vietas, kuriose veikia vokiečių submarinai. Tris iš šitų laivų atplaukė iš Francūzijos, 4 iš Anglijos, 3 iš Holandijos, o kiti iš Italijos, Skandinavijos ir Ispanijos. Nė vienas iš jų nesutiko su pavojum.

APIE MELDAVIMĄ SVETIMŲ PAVALDINIŲ.

Washington, D. C. Kongresan paduota bilius Pennsylvanijos valstijos reprezentanto Edmunds, sulgy kurio, kariškame laike, kiekvienas svetimas pavaldinis, tai yra, ne pilietis, tu-

rėtų priverstinai melduotis šios šalies valdžiai kas savaitė. Meldavimuisi kiekvienam pačte turėtų būti vedamos tam tikros registracijos knygos, į kurias kiekvienas svetimas pavaldinis turėtų užsiregistruoti kartą savaitėje, o iš ten savaitiniai tokių registravimų roportai būtų siunčiami į Washingtoną. Už nepildymą šitų prisakymų, toki svetimi piliečiai turėtų būti baudžiamais \$2,000 arba 5 metais kalėjimo, arba abiem bandom.

KATALIKŲ KUNIGŲ PALAIDOJO PROTESTO-NAS.

Crocheit, Cal. Neseniai čia atvyko katalikiškas kunigas T. Kaniszewski, iš Kelco gubernijos ir susirgęs, tapo atiduotu į miesto ligonbutį, kuriame tuojaus numirė. Kadangi velionis neturėjo čia giminių, tad vienas kitas vietinių lenkų pradėjo rūpintis jo palaidojimu. Nuėjus pas vietinį kunigą, tas atsisakė jį laidooti, kadangi kun. Kaniszewski numirė be šv. sakramentų, bet galiausiai sutiko palaidoti, jei jam bus už patarnavimus užmokėta 30 dolerių. Kadangi mirusiuoju besirūpinantiems buvo gaila 30 dolerių, tad jie kreipėsi prie protestonų kunigo ir tas mirusį palaidojo dykai.

ŠALIN NEUTRALIZACIJOS KUMAS.

Washington, D. C. Tarpe kongresmonų ir senatorių vaidinasi mintis, kad Suvienuytos Valstijos atidarytų savo prielaukas visų Europos kariuomenių šalių laivams ir jiem. Čia leisti buti kaip jie ilgai nori, išskiriant teutonų laivus, tiegi leisti liuosai taktininkų laivams plaukioti Suvienuytų Valstijų vandenys. Belevare valstijos senatorius Saulsbury sako, kad Vokietijai sulaužius tarpautiškas tiesas jurėse, Suvienuytoms Valstijoms lieka tik susivienyt su taktininkais, sulaužiant savo neutralitą ir tada.....

SUGADINO TELEGRAFA

New York, N. Y. Laivas "Robert C. Clowry", apžiurdamas telegrafo dratą, nutiestą jurių dugnu, atrado dratą nukirstą netoli fortas Far Rockway. Šitas telegrafas priklauso Commercial Cable Co. Jis iš Far Rockway ejo į Waterville, Airijoj, o iš ten telegrafas buvo perduodami Anglijai ir Francūzijai. Vienas galas nukirstojo drato jau surastas, kito dar jieskoma. Manoma, kad vokiški špiogai papildė šitą piktadarystę. Kaip ten nebūtų, visgi keista, kad tas padaryta prie fortų, kurie šiuomai laiku turėtų būti apstatyti sargyba, o jei sargyba ten būtų buvusi, visgi būtų mačiusi ką nors bemeisteriaujant.

MIESTAS BE VALDŽIOS.

Millington, Ill. Šis miestas lie apgyventas gana tirštais vokiečiais. Majoras irgi vokietis, kuris išvažiavo sau kur į Floridą ir jau nuo seniai neduoda apie save jokios žinios. Miestelyje nėra jokio konstabelio nė šerifo padėjėjo. Tuom pasinaudodami vokiečiai, pasklidus žinioms apie nesu-

tikimus Suv. Vals. su Vokietija, sudaužė ties vieną aptieką biulytėno tobyčia, ant kurios buvo prilipdoma žinios apie čia paminėtų viešpatysčių nesutikimus ir nuo aptiekos stogo nutraukę Suv. Vals. vėliavą, sudraskė. Riaušininkus niekas už tai ne areštavo. Aptiekus pasiuntė žinią į Springfieldą, reikalaujamas milicijos tvarkos palaikymui, nes bijomasi, kad amerikoniškai užpultų vokiečius, kas gali pagimdyti kraujo praliejimą.

UŽPUOLĖ LAIVĄ.

Los Angeles, Cal. Suvienytų Valstijų žuvininkų laivas "Maryland", plaukiantis Mexikos vandenys, net nepasijuto kaip prie jo prisiartinio Mexikos plėšikų valtis ties prielauka San Ramon, ir pradėjo į "Maryland" šaudyti iš šautuvų. Žuvininkai, nenorėdami liktis skolingais užpuoli kams, šaudė irgi į juos ir porą jų nušovė. Nuo plėšikų šuvių užsidegė "Maryland". Plėšikai manydami, kad žuvininkų laivas jau pražus, pabėgo. Žuvininkai vienok savo laivo gaisrą užgesino.

PASISOVĖ TODEL, KAD NEKALTAS.

Milwaukee, Wis. Tulas C. Bierlarch pavogė du automobilių ratų gumus. Už vagystą tapo areštuotu ir prieš teismą pastatytu. Teisme jis net verkdamas teisinosi ir sakė, jog jis nekaltas, bet, kad savo nekaltybės negalėjo prirodyti, tad ant jo nelaimės, teismas jį apkaltino. Po nuosprendžio perskaitymo jis pradėjo rėkti jog nekaltas ir tuom patim sykiu iš kišenias išsitraukęs revolvėrį šovė sau į pilvą. Nuvežus jį ligonbutin, daktarai pripažino, jog žaizda yra neužgydoma ir todėl turės mirti. Manoma, kad jis gavo proto sumišimą.

APIE VAIKŲ LAVINIMĄ.

Springfield, Ill. Valstijos legislaturon paduota atstovo Hamlin iš Lake View bilius, kuriame reikalaujama įvesti visose viešose mokyklose Illinois valstijoje priverstinio kareiviško lavinimo vaikų, nuo 16 iki 19 metų amžiaus. Lavinimo turėtų mokinti po tris valandas savaitėje o vasaros laiku, toki vaikai turėtų būti gabenami į tam tikrus ligerius ir ten per tris savaites mokinami manevrų kareiviško lavinimo mokini turėtų tam tikri instruktorai, kuriems metinės algos turėtų užtekti 5000 dolerių iš valstijos izdo. Toks priverstinis vaikų lavinimas turėtų įeiti galėn su 1 diena Rugšėjo, 1919 metuose.

IVAIROS ŽINIOS

— New York, N. Y. New York Centra l geležinkelio valdyba užgynė pardavinėti svaiginančius gėrimus ant trukio, kuomet trukis eina per teritorijas, kuriose įvesta "local option" tiesos.

— Londonas, Anglija. Ant salos Ball siautė smarkus žemės drebėjimas. 550 žmonių žuvo.

LIETUVA TURI BUTI LAISVA.

BET LAISVĖS BE DARBO IR KOVOS NEJGYSIME.

Lietuvos Neprigulmybės Fondas (buvusis L. Autonomijos Fondas) ir yra įsteigtas tik tam, kad būtų iš apmokėti žygius ir darbus sunkioje kovoje už Lietuvos laisvę.

Dėkite savo aukas dėl Lietuvos laisvės išgavimo į "Lietuvos Neprigulmybės Fondą".

Uždėkite mokesčius Lietuvos liuosybei išgauti ir mokėkite juos kas mėno arba kas metai į Lietuvos Neprigulmybės Fondą.

Jau 100 lietuvių susirado, kurie pasizadėjo, moka ir mokės į Lietuvos Neprigulmybės Fondą po \$10.00 kas metai tol, kol Lietuva neišgaus pilnos neprigulmybės. Kas lietuvis, kas nori savo kraštui ir broliams liuosybės ir gerovės, turi prie tos šimtines tuojaus prisidėti, kad sudaryti pilną 1000, kurie mokėtų po \$10.00 kas mėno.

Lietuvos Neprigulmybės Fondo prezidentu yra Dr. J. Šliupas, vice-prezidentu A. Ramanauskas iš Lawrence, mass., sekretorium A. Rimka, izdininku T. Paukštis, finansų sekretorium J. Sekevičius. Komiteto nariai: Dr. K. Drangelis, F. V. Jankauskas, R. Karuza ir J. O. Širvydas.

Siunčiant L. Neprigulmybės Fondui aukas, money orderį reikia išrašyti ant izdininko Tamo Paukščio vardo ir pasiųsti per finansų sekretorių: J. Sekevičius, 101 Oak st. Lawrence, Mass.

ALTS.kuopų žiniai.

Tik šešiolika kuopų reikalauja ALT Sandaros programų. Kitos dar jokios žinios nepridavė ir jų sekretorių adresų pas mane nėra. Todėl prašyčia tų kuopų valdybų greičiau pranešti savo sekretorių adresus ir kiek narių kuopoje. Gavęs pranešimą išsiųsiu reikalingą skaitlių programų. Pas mane yra dar 800 programų. Pinigus siųskite ALT. Sandaros finansų sekretoriui J. O. Širvydui. Taipgi būtų labai malonu, kad kuopos užsiimtų platinimu ALT. S. išleistų ir rekomenduojamų knygų, k. a. Dr. J. Šliupo parašytų Lietuvos Leisvę. Prekė tik 10c., o Sandaros nariams 5c. Sandaros leidinius galima gauti pas sekretorių, 194 Athens st., So. Boston, Mass.

Čia turiu dar pridurti, kad kaip kurios seniau susitvėrę kuopos labai aptingę ir nieko neveikia ir jos nieko nereikalauja, k. a. konstitucijų, charterio ir t. p. — Naujosios kuopos (Wilkes-Barre, Pa., Norwood, Mass., Racine, Wis. ir k.) veiklumu pasižymi daug daugiau, o tuomet jos išreikalauja iš Centro organizacijos viską, kas tik butinai reikalinga ir galima gauti.

Taigi, broliai sandariečiai, sujusime, organizuokimės, platinkime savąją literatūrą, švieskimės ir veikime kiek tik įgalime, nes nuo to priguli mūsų organizacijos ateitis.

Sek. St. Mockus.

SKAITYKITE IR PLATINKITE "DIRVĄ".

Lietuvos atstatymo bendrovės pranešimas.

Su 17 d. Sausio, t. y. su Pirmuoju Metiniu L. A. B-vės dalininkų susirinkimu užsibaigė organizacinis Bendrovės periodas. Išrinkus pastovią valdybą Bendrovė pradėjo veikti ir plesti savo pamatus. Bendrovės dalininkų ir plačiosios visuomenės žiniai čion pranešame svarbiausius B-vės susirinkimo ir Direktorių Tarybos nutarimus.

1. Lietuvos Atstatymo Bendrovės Direktorių Tarybon išrinkta sekančios ypatos: Trims metams — Kun. N. Petkus; R. Karuza ir J. O. Širvydas; Dvejienams metams — Kun. P. Gudaitis, K. Kasatis ir Dr. A. Bacevičius; Vieniems metams — M. W. Bush (Bučinskas), kun. V. Matulaitis ir V. K. Račkauskas.

2. Direktorių Tarybos valdybą išrinkta sekančiai: Pirmininku — kun. N. Petkus; 1ju Vice-pirmininku — kun. V. Matulaitis; 2ju Vice-pirmininku — Dr. A. Bacevičius; Izdininku — M. W. Bush; Sekretorium — V. K. Račkauskas.

3. Bendrovės Ofisas įsteigta New Yorke ir rūpinamasi New Yorko valstijoje užkorduoti B-vės darbus, kurs yra inkorporuoti Delaware valstijoje.

4. Izdininkas pastatytas po kaucija -10.000.00.

5. Bėgantiems reikalams pinigų nebus laikoma deagiau, kaip -1.000. Visi kiti pinigai įdedama į vertybės popierius-bondsus, nešančius 4½ ir 5 nuosimčius. Susidarius didesniai sumai pinigų, jie bus leidžiami dar pelningesniu apyvartan, kad iš pelno būtų galima padengti ekspensius ir mokėti dividendą. Pasibaigus grį kare ir atsidarius kelias susisėsinėti su Lietuva, bus jieskoma budų prisidėti prie Lietuvos pramonės ir prekybos atstatymo.

6. Kiekvieno Bendrovės nario pareiga yra plėsti Bendrovę, prirašinėjant prie jos naujus narius. Už tai Bendrovė atlygins žais, po 5 nuos, nuo užrašomos sumos.

7. Visokiais reikalais, k. t. siunčiant savo mokesčius, reikalaujant aplikacijų blankų, klausiant informacijų ir t. t., reikia kreiptis šiuo adresu: Lithuanian Development Corporation, 200 Fifth Ave., Room 1125 A., New York, N. Y.

Dabar jau prie Bendrovės priklauso 87 lietuvių, paėmę suvirš 1.000 šėjų. Pastaromis dienomis prisirašė dar sekanti viengėčiai: A. Trečiokas iš Worcesterio, Mass., A. Dabrickas iš Worcesterio, Mass., Dr. E. G. Klimas iš Philadelphia, Pa. ir kt.

Visus, kas prijaucia Lietuvos Atstatymo darbui, kviečiama dėtis prie Lietuvos Atstatymo Bendrovės. Tuosgi, kurie jau yra Bendrovės nariais, prašome daugini jos narių skaičių, kad, kare pasibaigus, Amerikos lietuvių galėtų atnešti savo Tėvynei tikrą paramą ir auklėti Lietuvos pramonę, prekybą ir amatus.

Lietuvos Atstatymo B-vės Direktorių Valdyba.

DARBAS IR PRAMONĖ

DARBŲ DIRVA

— Cleveland, Ohio. Suvažiuojo čia Ohio valstijos kriauciai, kad aptarus šito distrikto kriaucių reikalus. Manoma nuo 1 dienos Kovo pareikalauti didesnių algų ir trumpesnių darbo dienos valandų.

— Cleveland, Ohio. Moldarių unijistų straiškas fabrike The Aetna Steel Carling Co. tęsiasi nuo 3 dienos Sausio. Kompanija nepriima straikuojančių reikalavimų. Kompanija prieš straikuojančių darbininkų 27.218 ir 430 unijos skyrius norėjo išimti "indžiunkšin", bet teisėjas Gott atsakė "indžiunkšina" išduoti.

— Cleveland, Ohio. Atvažiuojo iš New Yorko International Ladies Garment Workers unijos viršininkas su unijos advokatu Hilquit, kad čia dirbančius prenerius priverstų laikytis stipriau unijos taisyklių ir reikalauti didesnių algų.

— Waukegan, Ill. Chicago Hardware Foundry Co. visiems darbininkams pakėlė algas 10 nuosimčių. Tą patį padarė ir American Steel Wire Co.

Washington, D. C. Gomperso spaustuovės darbininkai pareikalavo pakėlimo algų 20 nuosimčių. Čia dirba suvirš 100 darbininkų, priklausančių spaustuovinių unijai.

— Harrisburg, Pa. Anglių kasyklose pradėta dirbti trumpesnes valandas. Priežastis tame, kad negalinti gauti užtekintai vagonų, negalima išsiųsti prikatus anglius.

— New Haven, Conn. Winchester Arurs Repeating Co. fabrikas sutrumpino darbo valandas. Vieton 10 valandų, dirbs 8 valandas per dieną.

— Rochester, N. Y. Cooper unijos darbininkai išreikalavo algų pakėlimo. Nuosiol mašinistai gaus 12 centų į dieną daugiau, tiek pat ir dailydės. Darbo valandos pakeista 8 vieton 10. Dabar mašinistai gaus \$21.50, o dailydės \$27.50 savaitėje.

— Charlestown, W. V. 5000 anglekasių, dirbančių Cabin Creek kasyklose, gavo padidinimą algų 10 nuosimčių. Šitas algas praded mokėti darbininkams su 1 diena Kovo.

DARBININKAS ATLYGINIMO TIESOS.

(Workmen's Compensation Law).

(Taša)

jei darbininkas gavo 20 dolių savaitėje prieš sužeidimą, o po sužeidimo gali uždirbti tik 10 dolių savaitėje, tai skirtumas yra 10 dolių, tad sužeistas darbininkas gauna 5 dolerius savaitėje, kol jo pašelpa paieškos \$4000, daugiau negauna nieko.

California valstijoje. Mirtis prie darbo. Du kart per mėnesį išmokama 65 nuosimtis mirtinai sužeisto darbininko uždarbui per tris metus, bet suma negali

buti mažesnė kaip \$333,33 ir nedidesnė kaip \$1,666,66. per metus, arba kitais žodžiais sakant, abelinas atlyginimas už darbininko gyvastį neturi būti mažesnis kaip \$1000 ir ne didesnė kaip \$5000. Jeigu darbininkui, išmokama tik laidotuvių kaštai, nedidesni kaip \$100.

Visuotinas sužeidimas. Jeigu darbininkas, dėl sužeidimo tampa daugiau netinkamu jokiam darbui, gauna pašelpos 65 nuosimtį savo savaitinės algos, per 240 savaitių, o tam laikui praėjus, gauna 40 nuosimtį savo savaitinės algos (kokią gaudavo prieš sužeidimą) iki savo amžiaus galo. Jeigu tampa sužeistu tik laikinai, per visą tą laiką, kuriame yra netinkamu jokiam darbui, gauna pašelpos 65 nuosimtį savo savaitinės algos, kol galės dirbti.

Dalinis sužeidimas. Diduma atlyginimo sumos yra taikoma prie sužeidimo laipsnių; visuotinas sužeidimas tiesu vadinama "100 nuosimčių netinkamumo prie darbo". Jeigu sužeistas darbininkas pasirodo, kad jis tulą laiką nebus tinkamu jokiam darbui, bet vėliau galės dirbti, tad tam tikra komisija ištiria jo fizinę jo stovį ir aptaria, prie kokių laipsnių ji priskaityti ir tada pašelpa mokama pagal laipsnio, šiaip:

1 laipsnis jo netinkamumo prie darbo, 65 nuosimtis jo savaitinės algos, per keturias savaites.

10 laipsnis netinkamumo prie darbo 65 nuosimtis savaitinės algos, per 40 savaitių.

20 laipsnis netinkamumo prie darbo, 65 nuosimtis savaitinės algos, per 80 savaitių.

30 laipsnis netinkamumo prie darbo, 65 nuos. savaitinės algos, per 120 savaitių.

40 laipsnis, 65 nuos. sav. algos, per 160 savaitių.

50 laipsnis, 65 nuos. sav. algos, per 200 savaitių.

60 laipsnis, 65 nuos. sav. algos, per 240 savaitių.

70 laipsnis, 65 nuos. sav. algos, per 240 savaitių, ir paskui, iki amžiaus galui 10 nuosimtis kas savaitę.

80 laipsnis, 65 nuosimtis savaitinės algos, per 240 savaitių ir vėliau, 20 nuos. iki amžiaus galui.

90 laipsnis, 65 nuosimtis savaitinės algos per 240 savaitių ir vėliau 30 nuosimtis savaitinės algos, iki amžiaus galo.

Colorado valstijoje.

Mirtis prie darbo. Seimyna gauna 50 nuosimtį prie darbo panešusio mirtį darbininko, savaitinės algos, bet ne daugiau 8 ir ne mažiau 5 dolerių per savaitę, o abelna atlyginimo suma tokiam atveju, neturi būti išmokama daugiau kaip \$2.500. Jeigu šeimynos nelieta, apmokama vien palaidojimo kaštai, kurie neturi viršyti 100 dolių.

Visuotinas sužeidimas. 50 nuosimtis savaitinės algos, bet neturi viršyti 8 ir ne mažesnis 5 dolerių savaitėje, iki amžiaus galui; jei savaitės alga.

(Toliau bus)

Iš Lietuvių Gyvenimo

AMERIKOJ

Rockford, Ill. Vietos lietuvių judėjimas margas kaip genys. Tarpe jų nėra jokios vienybės, bet tankiau sia vaidai. Vaidų priežastis čia atgabelo (ir atgabena) įvairios rusies kalbėtojai, kuriuos čia parsikviečia kraštutinės sriovės.

Sausio 21 d. vietiniai socialistai buvo parsikvietę vieną iš tokių kalbėtojų, tai A. Montvydą-Antonov (kun. Zebrio žudytojo brolių). Šis kalbėtojas visų pirmiausia išgyrė publiką, kad ji jam išrodanti "labiausiai inteligentiška" ir "geriaus pavalgiusi", negu kur kitur jis matęs, todėl, tokiai publikai smagu bus ir kalbėti — kalbėtojas sako. Pradžioje kalbėjo kaip Europos karaiujančios tautos gali įtraukti į karę ir Suv. Valstijai, ir kaip greitai tas gali atsitikti. Ši kalba, galima sakyti, buvo gera. Antru sykį "kalbėjo" apie "viską".

Vyčius, jų generolus, inkviziciją, ir tautininkus. Šiuo kartu pripasakojo daugybę nonsensų. Pavyzdžiui tautininkai sako reikia mokinti, o mokslas (ar su mokslu) pakels tautą, ir pagerins buvį. Na, ir dabar padėkim, jeigu visi mokintys, tai pas jus čia būtų koki du šimtai daktarų, koki trys šimtai advokatų ir tam panašiai, tada juk visi neturėtų darbo!

Toliau: "kuomet socialistai padaro ką blogo, tai tautininkai sako socializmas blogas. Tokis užmetimas yra kvailas!" Vėl: "tautininkai sako, kad jie pripažįsta socializmą, bet tik nepripažįsta socialistų."

Kaip tas gali būti? Ispanijoje Rymo kunigai kankino moteris inkvizicija, kad jiems (kunigams) neatnešdavo kiaušinių" ir tt.

Užteks, manau, to kalbėtojo nuomones kartoti.

Sausio 22 d. buvo atvažiuojo p. A. M. Martus kalbėti, bet prakalbos neįvyko, nes maršruto rengėjai (dr. Drangelis) neprisiuntė plakato, kaip buvo žadėjęs.

Martus buvo čia apsisostęs tris dienas, ir Sausio 24 d. buvo sukvietas viešas susirinkimas su tikslu, kad suorganizuoti mašinistų, ir pantiakų dirbėjų bendroves, dėlėi važiuoti Lietuvon po karės ir ten uždėti dirbtuves. Ant pakvietimo p. Martaus susirašyti, 8 ypotos užsirašė vardus ir pavardes, tیرimui pantiakų bendrovės. Mašinistų neatširo.

Sausio 23 d. vietinė Liet. Sunų ir Dukterų draugystė buvo surengus prakalbas, žmonių mulkintojui Mockui, bet ant nelaimės, neįvyko, nes Mockus buvo areštuotas už pliaukimus Waukegan, Ill., todėl neatvažiuojo. Iš tos priežasties prakalbų rengėjai, nuėjo namo nuliudę. Rimtesni socialistai, kaip girdėti, rengimui prakalbų Mockui buvo priešingi.

Prie užbaigos, noriu kelis žodžius pasakyti dėlėi Montvydą-Antonov pripasakotų nonsensų kaslink tautininkų. Teip, tautininkai visuomet ragina savo žmones mokintis visokių amatų, kad tai išmoke, netik gautų šioje šalyje geresnį darbą, bet

kad ir parvažiuos Lietuvon, galėtų viską patį sau pasidaryti. Na, o Montvydas-Antonov pradėjo skaitliuoti profesionalus. Mato, mai, jis neatskiria amatininkų nuo profesionalų, tai viena. Antra: kur ir kuomet tautininkai pasakė, kad socializmas blogas tik dėlto, kad socialistai ten ir ten padarė blogą darbą? Absurdas. Trečia, jei tautininkai pripažįsta socializmą tai kaip jie gali jį vadinti blogu? Parkviestas kalbėtojas manė "uždrožti" tautininkams, bet pataikė pats sau. Tiek šiom sykiu.

Homo.

Wilson, Pa. Šis miestukas gal mažai kam išskaitytųjų yra žinomas, tad aš pasistengsiu jį aprašyti.

Wilson yra į pietus, netoli nuo Pittsburgho. Gyvenatytų turi 1,500, kurių pirmą vietą užima italai, paskui tuos anglai, vokiečiai, švedai ir tarp jų yra 12 šeimynų lietuvių, prie kurių laikosi ir apie 30 vienučių.

Draugijų lietuvių turi štas: Šv. Jono krikščionys pašelpinė draugija, įsteigta 1906 m. Narių turi 40, pinigų išdė \$800. TMD. 29 kuopa, įsteigta 1916 m. Narių turi 24. SLA. kuopa irgi yra.

Miela paminėti Wilsono lietuvių, kurie čia nors neškaitlingą koloniją tveria, bet turi savo draugijas ir darbavimuose neatsilieka nuo lietuvių gyvenančių didesnėse kolonijose, o sulyginus su kitomis, pagal lietuvių skaitliu, tai wilsoniečiai savo darbais dar kaip kurias, didesnes lietuvių kolonijas net ir pralenkia. Ir teip, "Lietuvių Dienai" turėjome susitvėrę komitetą ir visi išvien darbavomės su didžiausiu pasidėntimu ir tai dirbome visi, nevien vyrai, bet ir moters, ir paugė vaikai, visi ėjo rinkti aukų. Prietam veik kiekvienas dar aukavo savo dienos uždarbį ir tokiu būdu savo tėvynei surinkė 173 dolerius, pasiuntėme Centraliniam Komitetui. Žinoma, atsirodė ir tokių lietuvių, kurie netik mums nepadėjo dirbti šventą darbą, bet ir ne aukavo nė viena centą alksantiems savo broliams; labai liudna, kad tarp mūsų randasi toki kietaširdžiai tautiečiai.

Tautiškamę supratime mūsų kolonijos lietuvių stovi ne augščiausia, nes neturime valdų, neturime inteligentų. Laikraščių čia pareina apie 35 egzemplioriai: "Dirvos" 5 egz., "Katauvos" 3, "Tėvynės" 2, "Lietuvio" 2, "Vienybės" 1, "Ateities" 1, "A. Lietuvio" 2, "Saulės" 3, "Draugo" 3, "Darbininko" 2, "Laisvės" 3, "Naujienu" 2, "Keleivio" 2, "Kardo" 1, "Tiesos" 1, "Naujos Gadinės" 1 egz.

Tie kurie skaito visokius laikraščius ir knygas ir tie žmonės visai kitaip elgiausi už tuos, kurie neskaito nieko, dargi skaitančius pajukia, save pasiteisinant, kas man, girdi, tas laikraštis, aš ir be jo galiu gyventi. Toki žmonės nesidžiaugia susilaukę savo spaudos, savo literatūros, reikią, toki žmonės nežino kuom jie yra, nes jie dar jaučiasi Murav-

jievo laikuose gyvenanti. Paklausk tokių žmonių apie ką nors, tai tuojaus pasirodys, kad nors stotasi garbiais lyg Hindenburgas, vienok nieko nežino. Toki žmonės, paprastai, garbina svaigalų dievaitį, užsiima nešvariomis kalbomis, barniais, peštynėmis ir tam panašiai.

Fabrikų čia yra 2: "Mangahela Tube Co.", kur darbininkų dirba 350 ir "Steel Works Co.", kuriame darbininkų dirba 400. Darbininkams mokama nuo 27, iki 35 centų į valandą. Darbai sunkūs, nešvarūs ir pavojingi.

Kelias lietuvių čia yra apsigyvenusių jau nuo seniai, tie turi ir pinigų pusėtinai. Pramoninių lietuvių nėra jokių. 2 iš lietuvių turi savo namus. Sutikimas tarp lietuvių nepergeriausis. Vakarines mokyklas neturime jokios. Abelnai lietuvių, ypač jaunuoliai, neturi kuom užsimti liuosose nuo darbo valandose, tad eina pas Mauškų ir ten traukia baltramiejaus rugštį, o paskui, žinoma kokios pasekmės iš to buva. Darbai eina gerai, tad ir iš kitur atvažiuojusiems darbas lengvai gaunamas.

M. Seniunas.

Binghamton, N. Y. 11 d. Vasario atsibuvo prakalbos, kurias surengė PMS. 35 kp. Plakatuose buvo pažymėta, kad kalbės Herman-Raciūtė iš Brooklyno, bet laikui parsiėjus, jos vieton ant estrados išdygo J. Perkunas, kurs pirmiausia paaiškino, kad Herman-Raciūtė apsigro, tai jos vieton jis kalbės. Pirmu atveju kalbėjo apie karę ir aiškino jos priežastis. Perskaitė rezoliuciją, parašytą vardu PMS. 35 kp., kurioje kuopa protestuoja prieš karę Suv. Valsu Vokietija. Rezoliucija priimta ir bus nusiųsta prezidentui Wilsonui. Toliau Aušros Choras sudainavo porą dainelių, kuriose, žinoma, kiesta visus "kovon". Dainavimas išėjo gerai. Toliau rinkta aukos kuopos naudai. Surinkta 8 doleriai su centais. Toliau vėl kalbėjo Perkunas, kurs šiuo kart jau kalbėjo apie moteris, kaip jos nuo amžių pradžios buvo paverptos net iki krikščionybės laikų, kuri pagimdė kares ir panaikino artimo meilę, kurią galima palaikyti tik susivienijus, susiglaudus prie socializmo. Teip kalbėjo apie valandą laiko. Prakalbai pasibaigus, buvo duodama užklauskimai. Duota paklauskimas, "ar moters praeityje niekad neturėjo lygių tiesų su vyrais". Kalbėtojas patikrino, kad nieko panašaus nėra buvę. Bet tuom dar viskas neužsibaigė, nes kitas iš publikos paaiškino, kad istorija parodo visai ką kitą, parodo, kad kuomet lietuvių protėviai gyveno Mažosioj Azijoje, tada ten moters netik su vyrais lygias, bet dar didesnes tiesas turėjo negu vyrai, nes jeigu turtingas vyras vedavo neturtingą mergaitę, sau moterį, tai toks vyras budavo išvaromas iš namų, bet jei turtinga mergaitė tekėdavo už beturčio vyro, niekas jai painiui nestatė ir ji tiesų nenustojė. Buvo dar ir daugiau privesta istorijos, kas parodo, kad praeityje moters yra turė-

jusios tiesas lygias, ir net didesnes, negu vyrai. Bet kalbėtojas viską tą užginčijo, buk jis žinąs, kad nieko panašaus nebuvo. Ar jis ginčijo iš persitikrinimo, ar tik tyčia, kad moterims itikus, nežinia, bet aišku, kad jis istorijos nepažįsta.

Galios kalbėtojas, "išrišęs" klausimus, pradėjo moteris barti už tai, kad jos nežino kaip pagaminti valgi, neatskiria šutintą bulvę nuo keptos ir net ant stalo nemoka kad ir tas patas bulves nunešti.

Bitė.

Baltimore, Md. Vasario 4 d. atsibuvo vestuvės Jono Dikino su Emilija Rimiute. Susirinkę svečiai besilinksmindami neužmiršo suselpti ir nuo karės nukentėjusius. P. Jarui ir p. J. Velyviui pratarus po porą žodžių apie ištiktus nelaimę mūsų tėvus, brolius ir sesutes, palikusius tėvynėje ir paprašius, kad svečiai paaukautų pagal savo išgalę, jaunavedis tam karštai pritarė ir pats pirmas paaukavo 50 c. Teip pat neatsisakė nė svečiai ir suaukavo 6.90. Piniagai bus perduoti vietinei Konferencijai Šeimos nuo karės nukentėjusių. Aukautojams, varde badaujančių mūsų brolių anapus vandenyno, tariau širdingą aciu, o jaunavedžiams linktu ilgo, laimingo ir saldaus gyvenimo.

Vasario 11 d., penktą pašelpinių draugijų Komitetui turėjo susirinkimą. Iš draugijų atstovų raportų pasirodė, kad draugijos šimet atmetė piknykus ir balius; mat ikišiol turėdavo vieną balių ir vieną piknyką ir dar nariam po bauda, kad susirinkus daktarui apmokėti algą. Ir nutarė, kad daktarui būtų mokama proporcingaiškai, po kiek pareis nuo nario. Iš tokio draugysčių nutarimo, reikia tik pasidžiaugti, nes syki atsisakiusios nuo balių ir piknykų, daugiau prie jų gal jau negrįž, nes jau gerai pamatė, kad iš balių bei piknykų jau Brooklyno aplinkėse 5 naudodavosi tik bravorai, užtai galima pasakyti, kad tos draugijos nužengė didelį žingsnį pirmyn. Beto dar tos pačios draugijos rengiasi susivienyti ir sutraukti visas tautiškas, pašelpines draugijas. Mat jau pamatė, kad išsiskirsčius į mažas draugijėles nieko negalima nuveikti, beto dar tokioms mažoms draugijėlėms mato ma ateityje pavojus. Dabar jau yra viltis, kad tos draugijos pavojaus išvengs ir tą sumanymą, kad susivienyti, greitu laiku įkūnys. Tik tegul varo pradėtą pirmyn darbą, o vaisius greitai pasirodys.

Sandarietis.

Harrison, N.J. 11 Vasario, Brolių ir Seserų Gabija draugystė surengė prakalbas. Pirmu kalbėtoju buvo ex-mokytojas M. Salčius, Amerikos Lietuvių Centralinio Komiteto sekretorius. Jis kalbėjo kas yra Lietuva, ką ji reiškia, kas yra Lietuvos laisvė. Ponas Salčius gana įspudingai ir nuosekliai išpasakojo kaip Lietuva Gedemino, Algirdo ir Vy-

tauto laikuose buvo galinga, turėjo plačius rubežius, kurie siekė nuo Baltikos jurių iki Odesos, Maskvos, Karaliaučiaus, Rygos, abelnai po savo globa turėjo 12 Gudijos gubernijų. Priminė kaip lietuviai buvo stiprūs karingume, kad su kryžiais kariauvo per du šimtus metų ir paskiaus per jų ietekmę tapo apkrikti tyti katalikai ir ant galo lietuviai pamatę kryžiuoklių blogus norus kaslink lietuvių, supyko ant jų ir 1410 metuose su kardo pagelba, po Zalgiuriu amžinai kryžiuoklių ietekmę nuo savęs numetė.

Toliau, kaip lietuviai pašelpusavo nuo kryžiuoklių (vokiečių) ietekmės ir pateko po lenkų ietekmę, nuo kurios dar ir šiandien galutinai neatsikratė. Priminė dabartinių laikų Lietuvos padėją, jos vargą ir žmonių norą bei politikos sieki. Salčius sakė, kad po karės lietuviai trokšta liuosybės, išgauti nori savivaldą ir tam tikslui turi sutvėrė Liet. Neprigulmybės Fondą, kuris platina tarp viso pasaulio tautų lietuvių balsą: Lietuva po karės turi būti laisva.

Tuom momentu buvo aukų surinkta Liet. Neprigulmybės F. 27 dol. 20 centų. Paskiau vietinis Birutos choras, vedamas pono Kaminsko, padainavo dvi dainas ir lietuvių himną Lietuvai Tėvyne mūsų! Visi sustojė.

Antru kalbėtoju buvo ponas Liutkauskas, TMD. cent. izdininkas. Jis išdėstė Brolių ir Seserų Gabijos draugystės gerus siekius, mat, šita draugija savo pamatuose sako, kad ji turi tikslą pastatyti Harrisone Tautišką Namą.

Brooklyn, N. Y. Čia apsigyveno A. Vitkauskas, teatro artistas, o prie jo čia susiorganizavo Teatro Dramos Draugija. Ji mokinais kėse geresnius lietuvių teatro veikalus. Dabar kad iš balių bei piknykų jau Brooklyno aplinkėse 5 sykius vaidinta dvi dramos: muzikantai, dargi bei salų "Gaires" ir "Jaunikis". 24 savininkai, o draugijos tustatys didelį teatrą, nabašdą, o iš narių ištraukdavo gana daug grasio. Užtai galima pasakyti, kad tos draugijos nužengė didelį žingsnį pirmyn. Beto dar tos pačios draugijos rengiasi susivienyti ir sutraukti visas tautiškas, pašelpines draugijas. Mat jau pamatė, kad išsiskirsčius į mažas draugijėles nieko negalima nuveikti, beto dar tokioms mažoms draugijėlėms mato ma ateityje pavojus. Dabar jau yra viltis, kad tos draugijos pavojaus išvengs ir tą sumanymą, kad susivienyti, greitu laiku įkūnys. Tik tegul varo pradėtą pirmyn darbą, o vaisius greitai pasirodys.

Reporteris.

Pittsburgh, Pa. 27 d. Sausio, salėje Birmingham Turner Hall atsibuvo Aido Choro koncertas. Publikos atsilankė apie 200 ypatų. Choras sudainavo keliatą dainelių. Buvo lošta "Tris Mylimos" ir "Dzukas ir Zydas". teipgi kelias monologų. Kaip girdėjau, Chorui vakaras davė gryno pelno 30 dolių.

28 d. Sausio buvo rodomi paveikslai iš Amerikos straičių ir kitoki. Apart paveikslų rodymo buvo ir prakalbos. Kalbėjo L. Grikstas ir K. Geležėlė. Publikos prisirinko į 300 žmonių, dauguma turėjo stovėti, nes nebuvu kur susėsti visiems. Įžan ga buvo dykai. "Darbininkų Balsas" buvo žmonės išdailinta labai daug, ir "D. B." laidos knygučių išparduota už 30 dolių.

Jonas A. Katkus.

PERŽVALGA

Nepasidalina Lietuva. „Frankfurter Zeitung“ talpina ilgą straipsnį daktaro Gaigalaitis, Prūsijos pasiuntinio i Vokietijos seimą, kuriame Gaigalaitis sako, kad Rusijos caras pasiūkės Rusijos Dumos atstovą M. Yčą ir apkalbės patalpinant jį Lietuvoje reikalus, caras pradžioje suteiktų Lietuvai autonomiją, sutinkančią su reikalavimais lietuvių nacionalistų. Dr. Gaigalaitis teigia, kad caras reikalauja autonomijos pripažinti išimtinai tik Lietuvai, nepriskaitant prie jos Latvijos ir Ukrainos. Gaigalaitis nuomone, lietuviai imponavo carą savo neutralizmu, kuomet jie netvėrė atskirų batalijonų kariavimui prieš vokiečius, kaip latviai kad darė, nėgi entuziastiškai džiaugėsi iš Rusijos pergalės, kuomet, sulęgę Gaigalaitis nuomone, 95 nušimtis lietuvių, su atviromis širdimis laukė greičiau ateinančią Lietuvą vokiečių kariūnėms. Tik vienas „Lietuvos Balsas“, einantis iš Petrogrado, rūpinosi Rusijos laimėjimais ir vedė lietuvių nacionalistus Rusijos malonės take. Tad, kad lietuvių patraukus savo pusėn, Rusijos valdžia šiandien žada Lietuvai plačią autonomiją, pabėgėliams lietuviams Rusijos miestuose steigia lietuviškas gimnazijas ir tam panašiai, kad tik patrauktų savo pusėn lietuvių simpatijas. Bet jeigu Rusija žinotų, kad lietuviams nerūpi kas Lietuvai Autonomiją su seimu Vilniuje suteiks, tik jiems rūpi, kad Lietuva būtų nepriklominga, tada ji visai kitokią nuomonę turėtų ir apie aną audenciją, kurią turėjo p. Yčas pas carą. Taigi, kaip matoma, Lietuva nepasidalina ir vokiečių šlovintojai, ir rusų garbintojai.

Susitaikė. Prieš nekurį laiką Chicago įvyko neegestas, dėl paprastų korespondentų nesąžiningumo, atsitikimas, kuomet „Naujienuos“ patalpino korespondenciją vieno savo sądarbininkų iš Chicago priemiesčio, kuriame buvo užmetama niekšo darbas p. J. Kului (kurs šiandien yra „Dirvos“ agentu). P. Kulis pareikalavo laikraščio atstatyti tą žinią, kaip neteisingą, bet laikraščiai atsakiusi padaryti, dalykas atsidūrė teisme ir po ilgam laikui, artinančios bylos, šitas laikraštis visgi pabūgo teismo ir su nuskriaustuojų žmogum susitaikė, užmokant jam 100 dolerių. Taigi laikraštis prisipažino save kaltu (o tą kaltį jis turi „devynės galybės“). Čia pat prisimena, kad prieš metus p. Grigaitis skelbė apskundęs „Draugą“ ant 25.000 dolerių atlyginimo, už nuplėšimą garbės. Iki šiol bylos dar nesigirdi, gal irgi susitaikė.

Vienybės kartumas. Tarpe Amerikos lietuvių vienybės niekad nėra buvę ir todėl lietuviai prie vienybės

teip nepratę, kad jos ir šėšelio bijo. Štai pereitą rudens nors iš dalies suėta šio kion-tokion vienybės „Lietuvių Dieną“ berengiant, bet dėl jos baisumo, kaip tik ta diena praėjo, tuojaus pasiskubinta ją sugriauti. Tai buvo darbas dešiniųjų. Kairieji nedalyvavo toje vienybėje, tad ir prie jos sugriovimo nedalyvavo. Bet užtat dabar jų vienas laikraštis kalnus verčia ant SLA valdybos narių, kam tie dalyvavo toje vienybėje. Tik ta vienybė ir karti, ir baisi mūsų skaldytojams!

Ir ko mes susilauksime! Jau visokių bjaurių pas mus yra buvę, bet kokios neseniai buvo So. Mochesterio, Conn. valstijoje, tai dar turbūt niekad nėra buvę. Čia atsibuvo prakalbos, kuriose kalbėtojas begėdiškiausiais žodžiais bjaurioja socialistus ir tautininkus, vašindamas juos nuo estrados tokiomis žodžiais, kokius vartoja tik labai nekultūringi žmonės; socialistus vadina „bastreis“ ir kitokiais vardais, kuriems pamintėti laikraštyje negali rasti vietos. O kuomet vienas iš išeistųjų, iš publikos atsiliepė, tada vakaro tvarkos vedėjai priėmė apdaužę žmogui galvą. Tai vis vaisiai fanatizmo. Rengkite begalines prakalbas, užleiskite juse estradas nekultūringiems žmonėms, platinkite fanatikų skaidomus lapelius, pardavinėdami juos po 1 centą, o tuomi pakelsite lietuvių vardą. Iki šiol galvų skaldymas buvo vieta prie svaigalų, o šiandien jie jau randasi prakalbose. Ir ko mes susilauksime!

Gausi auka. „Ateities“ redaktorius p. Rimka gavo \$1,200 gyvais pinigais nuo vieno turtingo, bet lietuvių viešame gyvenime nesirodantio lietuvi, kaip auka, kad už tuos pinigus pasiuntus Lietuvon vieną ar du atstovus veikimui tarp lietuvių demokratų. Aukautojas neleidžia savo vardą paskelbti. Reikia pasakyti, kad tokia lietuvių auka Lietuvos reikalams yra tai gausi, su kokia iki šiol ne turtingiausias lietuvis nepasirodė. O prie to dar aukautojas žada ir toliau šelpiti lietuvių reikalus. Džiaugtis reikia, kad randasi teip duosnus lietuvių. Bet tuom patim laiku reikia apsigalvoti, kad tokia gausi auka paskiriama neįsimeintinam tikslui. Šiandien mums turi rūpėti visai kas kita, o ne „izmai“, kuriems šiandien pas mus vietos neturėtų būti. Rūpinimasis prikėlimu partijų Lietuvoje, kur tos partijos užmiršę savo „izmus“ veikia kitus darbus, yra daugiau negu pasityčiojimas iš šiandienio Lietuvos kritiškojo likimo.

Mūsų tautiskumai. Pas mus nesupratinami daugelio prasmų, vieton mažintis ir nykti, vis veisiasi, o jei koks nunyksta, tai jo vieton tuojais atsiranda kitas. Teip

va, anais metais buvo išsiplėtojęs nesupratinimas tautiskumo prasmės, tad „tautiskumas“ buvo visur lipdomas. Buvo „tautiskos“ karčiamos, buvo „tautiski“ cigarai, „tautiskos“ krautuvės ir daug kitų dalykų, kuriuos užteko kam nors pavadinti tautišku, tuo jau „tautisku“ ir buvo vadinamu. Laikui bėgant, tie visi „tautiskumai“ nusmuko, tai vieton pradėjo dygti „progresyviškos“ karčiamos ir tam panašiai. Maž daug „progresyviškumais“ apsidžiaugus, šiandien vėl jau „tautiskumas“ barškina, tik jau ne karčiamos šiandien yra tautiškos, bet nepriklomingos bažnyčios, nepriklomingi kapai ir nepriklomingi kunigai, kurie apie tautiskumą tiek išmano, kiek ožiai apie aksomo švelnumą. Kad jau paprasti žmonės kalba nę šį, nę tą, tai dar pusė bėdos, bet, kad tokiuose nežinojimuose kartais pasirodo ir spauda, tai jau kas kita, nes tai ir klaidinga, ir prieštaringa.

Nauja batalija. Jau kad veikiamai tai veikiamai Amerikos lietuvių tarpe. Nesenai kas žinoma išleido anonišią laikraštuką „Sargas“, kuriame nę adreso, nę firmos, kuri leidžia vardo nepažymėta (matyt bijota pakliuti į valdžios rankas). Tame pašvilvyje, nuo pradžios iki pabaigos pipirina nepriklominguosius kunigus (Mickevičius, Lawrence, jau rengia išleisti savo rusiš „laikraštį“, kurio tikslą ir įtarpą galima iš anksto nuspėti; kas ten bjauruojama Rymo katalikų bažnyčios kunigai. Tai bus nauja batalija.

Nepriklominga Lietuva.

Nežinia, ką dabartinėji karė atneš Lietuvai ir lietuviams politikos atžvilgiu. Ar Lietuvai bus suteikta daugiau laisvės, ar lietuvių prištartinis prie savo šalies nepriklomybės kiek nors šios karės pasekmėje, vis tai klausimai.

Rusijos valdžios akyse lietuvių troškimas matyt savo tėvynę laisva yra „maitininkystės“, maitininkystės apsišėkimu. Vokietija irgi nieko tikro nepasakė. Iš šios pusės pažadėjimus, koki iki šiol buvo, davė žinių agentūros. Stebėtis reikia, kad dideli skaitliai lietuvių šiuos tuščius pažadėjimus priėmė už tikrą pinigą.

Karės svarba, kiek ji liečia lietuvių, yra labiausia tame, kad lietuvių yra pribrandinami prie labai svarbios sąvokos, butent, **nepriklomingos Lietuvos**. Šios sąvokos augimo priežastis guli dabartinėje karėje.

Prieš keliatą metų lietuvių troškimai ejo netoliau autonomijos Lietuvai. Lietuvos nepriklomybės rodėsi nepasiekiamu dalyku, apie kurį manyti keista net svajoti. Šiandien lietuviai jau pradeda priaugti prie sąvokos, kad Lietuvos nepriklomybės yra neužginčijama

lietuvių tiesa.

Mums, Amerikos lietuviams, aiškiai matyt šios idėjos augimas pas save čia, Amerikoje. Bet Lietuvos nepriklomybės idėja matomai yra įleidusi šaknis jau pačioje Lietuvoje, pačioje lietuvių liaudyje. Ten tarp žmonių yra pasklidę įsitikinimai, kad ateis „baltas karalius“, kurs padarys Lietuvai nepriklomingą. Taisai karalius jau dabar kur tai esąs.

Šioje ukanotoje ir poetiškoje iš dalies formoje išreiškia Lietuvos nepriklomybės sąvoka Lietuvos sodiečių miniose. Lietuvos žmonių minios nenori rusų sugrįžimo. Nėra jokios meilės nę prie vokiečių. Tat pasaka apie „baltą Lietuvos karalių“ yra tiktai logiškas lietuvių troškimo išsilejimas.

Tula dalis Amerikos lietuvių, be abejonės, labai neskaitylinga, kelia triukšmą, kuomet pradeda kalbėti apie Lietuvos nepriklomybę. Girdi, lietuviai anapus jūrų, pačioje Lietuvoje, nuspręs, ar jie nori nepriklomingos ar kitokios Lietuvos. Suprantama, jiems pirmiausia priklauso balsas tame. Amerikos lietuvių gali tiktai paremti Lietuvos nuosprendį. Bet aš dar norėčiau pamatyti pažadusią tautą, kuri norėtų būti paversta.

Lietuviai yra pažadę. Karė subrandino tai, ką pagaminome ankstyvesni procesai. Europoje šiandien aplinkybės labai kliudo net ir kalbėti apie Lietuvos nepriklomybę. Jeigu ten tos aplinkybės būtų kitonios, tai tenyškiai lietuvių laikraščiai visai kitaip kalbėtų. Dabartiniam momente tiktai Amerikos lietuvių yra užtektinai patogiose aplinkybėse lietuvių troškimams išreikšti.

Amerikos lietuvių, paragavę laisvo gyvenimo, nori, kad ir jų senoji tėvynė pasiūsuotų nuo retyčių. Lietuva pati nori būti laisva. Amerikos lietuvių priederme yra pragelbėti savo gimtinės laisvei, nežiurint, ką įvairūs sofistai sako.

J. A. Chmieliaskas.

PROTOKOLAS CALK. SUVAŽIAVIMO.

Suvažiavimas įvyko sausio 16 d. 1917 m. World Building New York, N. Y.

1 Sesija. 10. a. m.

Susirinkimą atidaro p. J. S. Lopatto pirm., sekretoriauja kun. Dr. Pr. Augustaitis. Susirinkime dalyvauja šie komiteto nariai: P. J. S. Lopatto, pirm., Kun. Dr. V. Bartuška, kun. Dr. Pr. Augustaitis, Dr. J. Šliupas, pp. V. K. Račkauskas, R. Karuža, M. Salčius, F. Zivatkauskas, T. Paukštis.

P. J. S. Miliauskas ir V. Lukoševičius negalėdami ypatingai dalyvauti, atsiunčia ant rašto įgaliojimus kun. Augustaičiui juos atstovauti ir už juos balsuoti visuose šio susirinkimo nutarimuose. P. R. Karuža įneša, kad kun. Pr. Augustaitis nors ant rašto įgaliojimas balsuoti už pp. V. Lukoševičių ir J. Miliauską, tačiau balsavimo tiesa jam negali būti suteikta. P. R. Karužos įnešimas balsų didžiama priimtas. Susirinkimui atmetus pp. J. Miliauską ir V. Lukoševičius kur

Augustaičiui legaliai suteiktus įgaliojimus, CAL Komiteto nariai kun. Pr. Augustaitis ir kun. Bartuška įneša susirinkimui sekančio turinio protestą:

„Kadangi CAL Komiteto tautininkų narių nutarimas, kuriame atmetamas pp. J. Miliauskos ir V. Lukoševičiaus kun. Pr. Augustaičiui legaliai jam suteikti įgaliojimai atstovauti ir balsuoti už juos šiame susirinkime užgauna visus katalikus neprileisdamas jų atstovų prie balsavimo, kadangi likus tokiu būdu tik dviem katalikų atstovams prieš 6 tautininkus, nes p. J. S. Lopatto laikėsi nuostolai, negali būti palaikyta lygsvara, kaip reikalauja Wilkes-Barre, Pa. visuotinio suvažiavimo nutarimas ir mintis, pertai mudu žemiau pasirašiusių CAL Komiteto narių protestuojame prieš tokį CAL Komiteto pasielgimą ir už jo nutarimų kenksmingumą visuomenei pasekmes, jeigu tai atsitiktų, neatsakome“.

Dr. J. Šliupas įneša, kad šitas protestas būtų atmetas ir protokole neminimas, vienok balsų didžiama nutarta protestą į protokolą įtraukti.

Toliau skaitomas CAL Komiteto suvažiavimo įvykio Lapkr. 30 d. 1916. Wilkes-Barre, Pa. protokolą, kuris tapo priimtas.

Ištyrimo komisijos raportas tagų ir raikščių klausime, kurį skaito p. M. Salčius. Po raportu pasirašę kun. J. Dobužinskis ir p. Strumskis.

Sulig daromų prikišimų Dr. Šliupui apie socialistus R. Kryžiu, nutarta vėl, kad Dr. J. Šliupo laiškas būtų pridėtas prie protokolo ir pagarsintas, iš ko paaiškės kiek tuose prikišimuose esama teisybė.

Galutinos atskaitos klausime iš „Liet. Dienos“ surinktų aukų p. M. Salčius praneša, kad Centralė raštyne to negalėjusi padaryti, nes aukos dar vis ateina, ne visi komitetai atsiuntė savo darbo apyskaitas, etc.

Apskritai imant, aukų skaitlynės atrodo šiteip:

Central Com. (personal Checks)	300.20
Central Com. (Cities)	4200.38
Central Com. (personal)	562.17
Cent. Com. (Loan from Lith. Fund)	896.72
Liberty Bank (Cities)	\$36,678.67
Liberty Bank (Cities)	\$36,678.67
Liberty Bank (personal)	256.00.713.79
Red Cross Soc. Washington D. C.	125.802.13
Mr. W. Lucas, transferred from Re. Augustaitis	136.07
Mr. W. Lucas, Loan from Lith. Fund	1103.28
Mr. W. Lucas	718.95
Total	\$171,368.36

Galutina, pilnų „Liet. Dienos“ apyskaitą Centralė Raštyne tuojau paskelbs spaudoje.

CAL Kom. susirinkime Lapkr. 30 d. 1916 m. buvo nutarta įgaluoti Raud. Kryžių pasiūstą \$50,000.00 Lietuvon per švedų-lietuvių komitetą Stockholme, \$10,000 90 Lithuanianų i Fribourgą, \$veicarijoni lietuviams belai-viams šelpiti ir \$2,000.00 „Global“ i Petrogradą, \$1000.00 i Križiu neapsiėmus

siųsti Lietuvon pinigų, CAL Kom. raštyne susižinojus su kaip kuriais komiteto nariais ir gavus jų pritarimą; pasiuntė augščiau minėtą sumą Lietuvon per Suv. Valstijų ambasadorių Berlyne. Priešus prie CAL K. posėdžio 30-XI-16 išneštos rezoliucijos šaukti visuotinąjį suvažiavimą New Yorke, katalikų atstovai įneša protestą prieš Centralę raštyne, kad ji ne tik ką nutarimą neišpildė, bet ji sulaužė butent ignoruodama visuotinio suvažiavimo rengimo Am. Lietuvių Tarybą, kaip svarbiausią visų Am. lietuvių katalikų organizaciją, nors buvo Centr. Komitetas nutaręs susižinoti su ja ir atlikti visą prirengimo darbą. Tautininkų atstovai nemato C. Raštynės jokio prasikaltimo suvažiavimo šaukime ir įneša nuo savęs protestą prieš katalikų C. Komitete atstovus pasirašiusius po protestu. Balsų didžiama nutarta, vieni ir kitų protestus atmeti ir jų tekstų protokole netalpinti.

C. Komiteto pastabas: C. Raštyne praneša, kad Gelbimo Fondui reikalaujant grąžinimo, skola buvo atiduota. T. Fondas, kuris buvo paskolines C. Komitetui \$1000.00, paskolos grąžinimo nereikalauja ir tuos pinigus paliekąs priskirti prie „Liet. Dienos“ visų surinktų aukų.

Dovanos. P. M. Yčas ir kun. J. Zilinskas paskyrė dovanas tiems, kurie daugiausia surinkus aukų „Lietuv. Dienoje“ nukentėjusiems dėl karės šelpiti lietuviams. Pirmutinę dovaną didelę sidabro taurę laimėjo p. Norkus iš San. Francisco, antra dovana — mažesnė sidabro taurė teko p. Venckunieniui iš Baltimore, Md.

P. Wood dovana. P. Wood paskirtomis aukomis nukentėjusiems lietuviams nutarta pavesti pasirūpinti tuo reikalu vietiniam New Yorko komitetui.

II Sesija 2:30 P. M.

Raikišiai ir tags. Šiame klausime išrinkta komisija iš pp. V. K. Račkausko ir p. Krušinsko, kuriuodu bandytų užbaigti klausimą su apvylusia LC. Komitetą kompanija taikos keliu. Prisiėjęs su kompanija eiti teisman, komisija susižinos tame reikale ankietos keliu su C. Komiteto nariais.

Delegacija iš C. Raštynės sušaukto suvažiavimo. C. Komitetas nutaria delegaciją įsileisti ir išklausti jų pranešimų.

Delegacija žodžiu praneša minėto suvažiavimo norą išgirsti C K-to nutarimą sulęg tolimesnio likimo ir prašo partraukti CAL Komiteto posėdį ir dalyvauti CAL Kom. raštynės sušauktame suvažiavime, kuris laikė savo posėdžius tam pačiam name. Nežiurint į karštus protestus iš katalikų pusės, kad CAL Komitetas neprivalo skaitytis su jokia kitu suvažiavimu ir baigti savo posėdžius, vienok balsų didžiama nutarta svarstyti delegacijos pranešimus. Sulęg CAL Komiteto tolimesnio likimo išnešta balsų didžiama sekanti rezoliucija:

Centralis Kom. Sausio 16 d. 1917 m. savo posėdyje, sulęg Am. Liet. Visuotinio suvažiavimo nutarimų Sausio 15 d. 1917 m., nutaria a) įsileisti toliau darbuotis ir

varyti Lietuvos šelpimo darbą tol, kol bus reikalinga lietuvių visuomenei, likviduojant „L. Dienos“ darbą; b) kreiptis i vietos komitetus, pranešant jiems, kad jis nutarė pasilikti toliau darbuotis ir pakviesti juos varyti Lietuvos šelpimo darbą.

Perėjus balsų didžiama augščiau minėtai rezoliucijai, katalikų atstovai komitete įnešė protestą, motyvuodami, kad CAL Komitetas savo veikimo pradžioje vadovaujasi Wilkes-Barre, Pa. visuotinio suvažiavimo nutarimais ir joks kitoks susirinkimas apie jo likimą neturi tiesos spręsti. Protesto tekstas tečiaus balsų didžiama liko atmetas.

Sulig-gi C. Komiteto posėdžio pertraukimo katalikų atstovams griežtai užprotestavus, svarstymai buvo tęsimi be pertraukos iki dienos programo užbaigimui.

C. Raštyninkui išdavus finansinį raportą įnešta ir nutarta išrinkti komisiją iš 3 ypatų C. Raštynės finansinių knygų peržiūrėjimui, likvidavus visą „Lietuvių Dienos“ darbą. Komisijon išrinkta: Kun. J. Dobužinskis, pp. Strumskis ir Strimaitis.

Pinigi išsiuntimas: Nutarta likusius pinigus apie \$100,000.00 išsiųsti nukentėjusiems dėl karės lietuviams šitokiomis dalimis: Šelpimo draug. „Global“ Petrograde 5,000.00; lietuviams nelaisviams šelpiti Vokietijon per Šveicarijos komitetą Fribourgo „Lithuania“ 25,000.00; visus likusius apie -70,000.00 (kiek galutina apyskaita parodys) užimton Lietuvon i Vilnių pp. Smetonos ir kun. Dogelio vardu.

C. Raštynės perkėlimas. P. M. Salčius praneša, jog jis apsiėmęs ir toliau dirbti CAL Dienos komitete ir pigesne alga, butent 15.00 i savaitę, bet tik tuomet jeigu Centr. Raštynės bus perkelta i New Yorką, nes jis pats tenai turis keltis. Be to C. Raštynės perkėlimą iš Wilkes-Barre, Pa. New York'ian motyvuojama tuo, kad C. Raštyne turi butinai būti didesniame Centre. Kun. Augustaitis ir kiti už palikimą C. Raštynės Wilkes-Barre, Pa. ir be to kun. Augustaitis sutvarkius svarbesnius „Liet. Dienos“ reikalus apsiima Centralės raštynės darbą atlikti dykai.

Balsų didžiama nutarima persikeltus p. M. Salčiui i New Yorką perkelti tenai i Centralę raštyne, ir jam mokėti 15.00 i savaitę.

Susirinkimo pirmininkas J. S. Lopotto. Susirinkimo sekretorius Pr. Augustaitis.

Iš CALK. veikimo.

Knygos apie lietuvių dieną išleidimas.

C. K-to Raštyne galutinai nutarė išleisti knygą apie lietuvių dieną. Knygos prak bus nę \$1.50, kaip buvo manyta, bet tik \$1.00. Visi pasizadėjusieji ir norintieji turėti tą knygą su visais faktais apie lietuvių dieną ir su daugybe fotografijų, pinigų (\$1.00) turį prisiųsti iškalo C. K-to Raštynės vedėjui M. Salčiaus vardu — 200 Fifth Ave., New York City. Visų prisiuntusių pinigų

vardai bus paskelbti tuojau
"Tevynėje" ir "Vienybėje"
Lietuvninkų."

A. L. CENTRALINIO KOMITETO VEIKIMO PLIANAS.

Amerikos Lietuvių Centralis Komitetas, vaisingai užbeigęs Lietuvių Dienos darbą, visuomenei reikalaujant, išnaujo pradeda vargavimą. Užbrėžiamą darbą Centralis Komitetas daugiausiai svarbos deda ant palikimo savo senųjų skyrių ir suorganizavimo naujų visoje kolonijoje, kuriose tik yra lietuvių. Todėl Centralis Komitetas kviečia visus lietuvius bei lietuves, kas tik atjaucia Lietuvos vargams, į tėvynės gelbėjimo darbą.

Centralis Komitetas savo veikimą, kaip minėta, mano paremti ant vietos komitetų Lietuvių Dienoje tokių savo skyrių — vietos komitetų — Centralis Komitetas turėjo 212.

Butinai reikalinga visiems tiems vietos komitetams tinkamai prisiruošti prie naujo darbo. Lietuvių Dienos darbe vietos komitetai susiorganizavo ant greitųjų, turėjo todėl savo organizacijoj daugelį spragų. Dėlto butų reikalinga dabartės vietos komitetams išnaujo persiorganizuoti, atsistoti ant pastovesnių pamatų. Tame Centralis Komitetas pataria sekanti planą: Kiekvienoje kolonijoje visos vietinės draugystės (ant kiek tasai galima) lai išrenka delegatus, nuo 1 iki 6 iš kiekvienos draugystės, sulgy vietos sąlygų ir pareikalavimų. Visi tie delegatai sudaro vietos komitetą, išrenka reikalingą valdybą bei kolektočius ir pradeda ant vietos darbuotis, palaikant tame nuolatinius ryšius su Am. Liet. Centraliu Komitetu veikimo, rekalaudamas nuo jo reikalingų daiktų rinkimui aukų, sulgy — jo patarimų, siunčiant per jį surinktas aukas ir t.t. Didėsnių kolonijų vietos komitetai privalo turėti nemažiau 20 narių, jei norima turėti reikalingos įtakos visuomenėje ir gero pasisekimo darbe.

Kiekvienas vietos komitetas tuoj po susiorganizavimo turi sušaukti masinį mitingą, kuriame tam tikslui užkviesti kalbėtojai išaiškinti žmonėms Lietuvos gelbėjimo svarbą ir paraginti prie aukavimo. Vienas svarbiausiųjų darbavimosi būdų turėtų būti įvedimas nuolatinio mokesčio nukentėjusiam Lietuvai. Vietos komitetų kolektočiai turės rinkti tokias mėnesines mokesčius iš pasizadėjusių lietuvių. Dėl mokesčių vienodumo, butų gerai pasizadėjimus daryti sulgy uždarbio, po 1c. nuo uždirbto dolerio. Mokesčių pasizadėjimus reikia rinkti masiniuose mitinguose. Surinktus masiniuose prisizadėjimus vietos komitetų raštininkai sutvarko sulgy antraščių ir pveda komiteto — kolektočiams tuos mokesčius išskolėtuoti.

Salyg nuolatinio mokesčių rinkimo, vietos komitetai darbuojasi aukų rinkime dar ir kitaip visokiems būdais, butent rengiant koncertus, teatrą, raflus, vakarus, darant aukų kolektočius

draugystėse ir šiaip tarpe žmonių, pardavinėjant atvirutes, Lietuvos žemlapius ir t.t. Visus surinktus pinigus iš nuolatinio mokesčių, vakarų, kolektočių ir t.t. vietos komitetas pasiunčia į Centralį Komitetą, kuris juos perduos į Lietuvą nuo karės nukentėjusiems įvairioms draugijoms sulgy savo nuolatinio arba aukotojų reikalavimo.

Tinkamas atvirutes, Lietuvos žemlapius, laiškus atsiųskumus į draugystes, dėžutes pakabinimui krautvėse, aplamai — visą agitacijai reikalingą medegą vietos komitetai gali parsigabenti iš Centralio Komiteto.

Apart teikimo reikalingų vietos komitetams blankų, agitatyvės medegos bei aukų rinkimo patarimų, apart tvarkinimo sistematiško aukų rinkimo nuvargintai Lietuvai tarpe mūsų žmonių, Amerikos Lietuvių Centralis Komitetas ves kuoplačiausią aukų rinkimui agitaciją tarpe amerikonių, iš kurio šaltinio galima tikėtis labai didelių pasekmių, kadangi A. L. Centralis Komitetas kuoplačiausiai išgarsino save per Lietuvių Dienos darbą ir yra jau žinomas plačiajai amerikonių visuomenei. Tam C. K. perkėlė savo ofisą į New Yorką 200 Fifth Ave.

Platus darbas yra užbrėžtas. Bet jo pasekmingumas priklauso nuo mūsų lietuvių visuomenės, nuo visuomenės nuosėklaus susiorganizavimo į vietos komitetus. Užtatai A. L. C. K-tas dar kartą ragina visus geros valios lietuvius ir lietuves išnaujo subrusti, sutvarkyti, stipriai perorganizuoti vietos komitetus ir juose pradėti darbą, nuo kurio priklauso mūsų tėvynės ir tautos ateitis. Atminkite broliai ir sesers, kad dviejų suvirš metų berniai ir peštynės daleido mums atlikti begalo mažą darbo dalelę. Srioiviai ginėai kliudė mums tinkamai susitvarkyti. Lietuvių Dienos darbas, sutaukintas, bėpartvis darbas, tai šviesėnis spindulys mūsų audringame gyvenime. Ir žiūrėkite į pasekmes, viena diena davė apie \$200.000, daugiau, negu visų besipešančių fondų darbas per ištisus du metus!

Amerikos Lietuvių Centralis Komitetas ir ant toliau darbuosis bešališkai, bėpartvis darbas, tai šviesėnis spindulys mūsų audringame gyvenime. Ir žiūrėkite į pasekmes, viena diena davė apie \$200.000, daugiau, negu visų besipešančių fondų darbas per ištisus du metus!

Amerikos Lietuvių Centralis Komitetas, 200 Fifth Ave., New York, N. Y.

L A Š A I .

Paderewskis išmintingas žmogus. Jis supranta ir net viešai sako, kad vokiečių suteiktai Lenkijai nepilgumybė nieko nereikia. Bet užtaigi geri lenkai kreivai žiūrėdami į Paderewskį sako, kad į Lenkijos nepilgumybę gali netikėti toki žmonės, kurie jos niekam negali suteikti.

PAVASARIUI ATĖJUS.

Pavasariui atėjus,
Vėl pavasario vėjalis
Paputė gardžiais kvapais,
Ir lakštingalos balselis,
Suskambėjo linksmai, rytais.
Ir vėl gamta prisikėlė
Iš po rubų štai žiemos,
Vėl įvairūs žolynėliai,
Krantus Nemuno papuoš.

Ir vėl girdis nauji balsai
Pavasario gimdyti,
Ir paukšteliai jau paskrydo
Ką seniai nematyti;

Linksma yr girioj klausytis
Tų balselių įvairių,
Ir smagu jame dairytis,
Prisigėrus jo kvapų.

Jeigu balsai teip malonūs,
Lyg akordai dangiškėję,
Lyg kad smuikos arba fleitos,
Visad linksmai čiulba jie!

Čia žiedai visoki žydi,
Ten žaliuoja žolynai,
Jų tau niekas nepavydi,
Džiaugkis jais kaip išmanai.

Tai ir džiaugias miškų žmonės,
Ypač jojo žalumu,
Jiems patinka jo glamonės,
Šviežio oro saldumu.

Eikit vyrai, eikit moters,
Girios oro atsigert,
Bus jum daug stipriau kovoti,
Sunkumus visus pakelt....

MAN LINKSMA.

Man linksma kaip šviečia saulutė
Ir skraido padangėj strazdai,
Kaip čiulba raiboji lakštutė,
Ir skamba paukštelio balsai.

Man linksma, kaip vėjo švelnumas
Purina medelių lapus,
Ir girios slaptą dainelę
Man sielos gaivina jausmus.

Ma linksma aplankius namelį,
Tėvelio statytą seniai,
Ir žaliajį rutų darželį,
Nes ten gėlių kvepia žiedai...

Man linksma kaip jaunos sesutės
Šienelį grėbdamos dainuoj,
Ir brolių Lietuvos mūsų —
Lankoj dalgėliai vis olijoj...

Man linksma butų tarp medelių
Geguzio mėnesio laiku,
Nes tenai skamba daug balselių,
Ir daina, gegutės — "ku-ku".

Linksma sėdėti prie upelio,
Kur sriuvena tyras vanduo,
Nes ten skausmas širdžies mano,
Į gilybės juri banguoj...

Užvis linksmaus yra atminti
Laikai dienų kudikystės,
Nes matutė mane mylėjo,
Kaip skambia daina vaikystės.....

J. Svyrunėlis.

KOGI VAITOJI?

Jauna krutine, ko-gi vaitoji?
Ko-gi gailingai verksia širdis?
Ko-gi liudėjus vis nenustoji,
Lyg ir tamsioji, šalta naktis?

Ne! Dainelė vien dainuokie,
Iš bedugnės ir platybės;
Priduok džiaugsmo sielai savo,
Tyros meilės ir liuosybės.....

J. Svyrunėlis.

J. Gailutis

Dienų užrašai

(Tąsa)

Lietuvą, o šiomis dienomis pamylėjau dar ir ką kitą.... Pirmiausia brangiu Lietuvą, o paskui, Oną.....

24 diena Sausio. Šiandien dieną praleidau linksmai. Aš šiandien su Jonu nešiojome po lietuviškas krautuves apskelbimus TMD. kuopos, kuriuose buvo skelbiama, kad 26 d. Sausio šita kuopa turės prakalbas ir savo nariams dalins Raštus.

Pabaigus šitą smagų darbą, su Jonu eįome pasivaikščioti svarbesnėmis miesto gatvėmis. Jonas traukė iš cigaro dumus ir tuos kamuoliukus leido į orą. Galiausiai pasibaigė mudviejų kalba. Galą eįome tylėdami. Už valandos Jonas prašneko:

— Kaip tai butų gerai pasivaikščioti, kad butume mokinti! Nuolat galėtume kvėpuoti tyru oru.

Jis ilgai rugėjo ant savo gyvenimo, galiausiai, užbaigdamas savo kalbą, kalbino mane važiuoti į mokyklą. Aš atsidusęs jam pasiaiškinau, kad aš daug kartų apie tai mislijau, bet ką padarysi neturėdamas pinigų, o turint kelis centus, ką gali išmokyti? Jonas man nieko neatsakė, tik patraukė dūmu iš cigarų, paputė į šalį ir eįome toliau, tylėdami.

25 diena Sausio. Šiandien žmonių bendarbo vaikščioja dar daugiau, vaikščioja gatvėmis ir gėrisi dienos gražumu. Šiandien popiet turiu dirbti. Man linksma, nes popiet ateina vis šviežiai žmonės, tad tankiai tenka įgyti naujus įspūdžius. Man labai smagu kuomet išgirstu lietuvių kalbant su naujomis mintimis.

Pardavinėjant man laikraščius, ateina lietuvis ir perka lenkišką laikraštį "Amerika Echo". Prie jo prieina jaunas lietuvis ir prakalba:

— Brolau! Matyt esi lietuvis ir gražiai kalbi lietuviškai, tad kodėl neperi lietuvišką laikraštį?

Pirkėjas lyg susigėdo ir nusipirko dar ir "Lietuvą", tik lyg nepasiganėdindamas dar pasakė:

— Tamista, žinai, kad lenkiškuose laikraščiuose daugiau žinių negu lietuviškuose.

Jo aponentas greit jam atrėžė:

— Gali but, kad tamistai lietuviškuose laikraščiuose žinių visai nėra.

26 diena Sausio. Šiandien turėjome TMD kuopos susirinkimą, kuriame buvo nariams dalinama draugijos išleistas knygos, Garmaus raštai, kurie iš eilės skaitėsi TMD leidinis No 17. Išdalinus knygeles, buvo daug kalbėta apie pagerinimus pačioje draugijoje. Nutarėme rengti paskaitas, ginčus ir daug kitko, tam panašaus. Pabaigus susirinkimą eįome pasivaikščioti. Vaikščiodami kalbėjome kaip surengti paskaitas, tinkančias jaunimui.

Praleidę linksmai vakarą, išsiskirstėme ir nuėjome namo.

27 diena Sausio. Eidamas gatve susitikau su lietuviu, senu gyventoju šio miesto P. Čiru. Jis yra netik senas gyventojas šiam miestelyje, bet veiklus lietuviškuose veikimuose, ir kaip toks yra visiems gerai žinomas SLA. Juopoje ir kitose lietuvių draugijose. Aš su juo ilgai kalbėjau apie visokius lietuvių pradėtus ir jau nuveiktus darbus.

Linksmai praleidus dieną, vakare, su savo pažįstamais ir prieteliais, skaitėme lietuviškus laikraščius ir knygas. Daugiausia skaitė J. Balčius manologus ir K. Puidos rašytas dramas. Galiausiai pasizadėję ir kitais vakarais susirinkę užsiimti skaitymais, išsiskirstėme.

28 diena Sausio. Šiandien susiejęs su pažįstamais ilgai kalbėjau apie kasdieninius dalykus, bet nusibodus kalbėti, pasiėmiau skaityti Puidos parašytą knygelę "Drama". Aš skaičiau, o mano prieteliai gardžiai juokėsi iš savo kalbų. Jiems juokiantės, man buvo liudna, nes ten nebuvo iš ko juoktis, kadangi jie vienas kitą tik užgauliojo nemandagiais žodžiais ir išsitariais. Man mintyje lyg bitė stovėjo, primenant nuolat, kad mes neišmokstame mandagumo, neišmokstame vienas kitą guodoti. Mės mėgstame tankiai kalbėtis apie auksą, apie turtus, apie laimingą šeimynišką gyvenimą, bet dauguma iš teip kalbančių gyvena kitaip negu kalba, kitaip veikia negu mislija.

Įkirejus man mano prietelių kalboms, palikau juos vienus, nes miegas mane pra

dėjo marinti, o mintis vis nuolat kalbėjo: "Gyvent, gyvent!"

29 diena Sausio. Šiandien susieję keliose, kalbėjome, ar bus karė tarp Rusijos ir Austrijos. Čia mums bekalbant, prisiminė ir lenkai, kad ir jie geidžia gauti autonomiją. Aš kalbantiems pasakiau:

— Na, gerai. Leiskim sau, kad lenkai gaus savivaldą, tai be abejonės jie pasiims ir Lietuvą į savo valdžią.

— Žinomas daiktas, o ypač Suvalkų guberniją — pritarė vienas.

— Tai tada Lietuvai butų daug blogiau, negu dabar, kuomet Lietuva yra Rusijos valdžioje — tvirtino antras.

Aš vienas sau mislijau: "Kad lenkai nelauktų, kad aš su jais gyvenčia. Teip pamislijęs, drąsiai pasakiau:

— Už tėvynę aš ir mirt nesibijočia, o lenkam tik gi netarnaučia.

— Lenkai gavę savivaldą, Lietuvoj steigty savo mokyklą lietuvių lenkinimui, na ir ką tie 3 milijonai lietuvių galėty lenkam priešintis? — rusčiai kalbėjo pirmasis.

— Jeigu lenkai norėty valdyti lietuvius, aš juos kaip žalčius, imdamas povieną, išsmaugčia! — net supykęs kalbėjo, nuo bėdės pašokęs vienas vaikas.

4 diena Vasario. Šešias dienas apie, dau, nieko neužrašęs, nors ir buvo šis tas užrašyti, nes nuvargęs prie dieninio darbo, rašymu nenorėjau kankintis.

Atlankiau užgavėnių vakarėlį, kur labai užganėdintu iš lietuviškų dainų ir jaunimo žaidimų. Einant su K. iš to vakarėlio, jis man kalbėjo apie mergas. Man nusibodus klausyti jo kalbos, aš jo paklausiau:

— Kaip tamistai patinka mūsų miesto lietuvės, mergaitės?

— Labai man patinka. Aš manau čia apsigyventi, nes čia yra smagiau negu kitur, nes apart kitko, čia net ir lietuvis fotografas yra, o ir šiaip čia daugiau gyvenimo.

5 diena Vasario. Ausyse man skamba vakarykščios lietuviškos dainos, kurias girdėjau užgavėnių vakarėlyje. Kiek tai yra lietuvių, apdovanotų gamtos dovanomis, dailiais ir maloniais balsa! Bet gal tai jų mūs brolių ir seserų, kaip bėmokšlių, kurie turėdami tokias gausias gamtos dovanas, turi vargti fabrikuose, dirbdami vien už kąsį paprastus, kasdieninės duodos. O kiek tai toki žmonės, turėdami mokslo, galėty atnešt naudos ir garbės, nevien sau, bet ir visai lietuvių tautai, net ir tėvynėi Lietuvai!

Jaunikaitis ar mergelė, turinti talentą prie dainos ir muzikos, sunkiai nusideda prieš gamtą, kad nesimokina, nesilaviną to, kuom galėty įgyti garbę nevien nuo lietuvių, bet ir nuo svetimtųjų. Juk niekas teip ne išauginą tautą, kaip talentuoti dailininkai, muzikai ir poetai.

6 diena Vasario. Šiandien atlankiau vieną lietuvišką šeimyną. Labai simpatiški ir mandagūs žmonės. Man valandėlę pasėdėjus grinciojo, ant stalo pasirodė užbonas alaus. Buvau manęs negerti. Bet manau sau, kaip dabar čia reikty susipykti. O juk priežodis sako: "Puolęs į klaną, saušas nepasikelsi". Teip ir man buvo. Senus žmones juk nepamokinsi, o gražiai su jais elgiantės, galima nuo jų ką nors gero išgirsti. Tad reikia su jais taikintis ir dailintis mintimis, kiek galint. Einant namo, reikia atsisveikinti. Visi, su didžiausiu malonumu, maldavo manęs, kad ir vėl juos atlankyčia.

— Kodėl ne! Su mielu noru, tik bėda, kad to laiko vis truksta — kalbėjau aš jiems.

— Tai ką gi tamista veiki vakarais?

— Skaitau, rašau, kartais nueinu į teatrą, o šventomis dienomis turiu eiti į susirinkimus, ot ir ateinančiame nedėdienyje, bus susirinkimas TMD. 7 kuopos, malonėkite ir jį atsilankyti, nes bus skaitoma "Kokią naudą duoda skaitymas knygų. Pasakiau jiems kokioj vietoj bus susirinkimas. Jie visi, su mielu noru sutiko ir prisizadėjo atsilankyti į susirinkimą. Man buvo malonu, kad gražiai su jais persiskyrčiau.

7 diena Vasario. O, kaip liudna žiūrėti į mūsų jaunimą! Jauni vyrukai nemoka vienas kitą godoti.....

Užėjęs į mažą krautuvėlę lietuvių K. radau keliatą jaunų vyrų lošiant iš pinigų. Jie vienas kitam mėto bjaurius žodžius, vienas į kitą šnairuoja. Argi neludna? Nuo jaunystės jie mokinasi, pratinasi vogti, vienas kitą apgaulioti. Juk tai yra abel- (Toliaus bus)

Nedėdienio Pasiskaitymai

Zvirblių viltis.

Nelabai seniai rašėme, kad ateinančiam pavasariui, Suvienuotose Valstijose rengiamasi paskelbti žvirbliams karę. Vienok, pirmiau negu žvirblių priešai sumobilizuos savo kariūmę, žvirbliai dar turi užtektinai laiko ir gerą progą, kad pasiteisinti iš jiems daromų užmetimų ir pataisyti savo nelemtą gyvenimą, atitaisant padarytas jau ir dabar dar daromas klaidas. Generališkasis stabas, sykiu su savo feldmaršalais, New Yorke, išleido atsisaukimą į visus, kurie interesuojasi žvirblių kareivimu, kad išreikštų savo nuomones kaslink busiančios karės. Dėdulė jau pirmiau išreikšė savo nuomonę "šalin su žvirbliais", tad žodį nelauždamas, dabar paseks tik nuomonę tulo ponulio Griffitho, kurs pradėjo ginti žvirblių likimą. Jis rugoja ant valdžios už tai, kad ta spaudintais atsisaukimais kursto tamsius žmones, o šie jau su iniršimu ruošiasi ant žvirblių galvos. Pagal pono Griffino prirodymą, žvirbliai veikia kiti paukščiai ir žvirbliai už savo veislumą negali būti kaltinami. Jis sako, kad daug yra tyrinėjusių paukščių ir žvėris. Teisybė, jis nežiūrėjo ką paukščiai gužiuose nešiojasi, bet žiūrėjo į gyvius, iš tolo, kaip jie gyvena, ką veikia ir kuom maitinasi. Ir teip žiūrėdamas persitiktino, kad žvirbliai lesa viską, bet labiausia mėgsta mases, vuodus, vabalus ir kitus tiems panašius gyvūnelius. Net ir Michigano valstijos valdininkai, kurie neteip seniai siūlė dovanų po 2 centus už kiekvieną žvirblio galvą, pernai paskelbė dienraščiuose, kad tyrinėta žvirblių gužiai ir tuose, apart kitokių gėrybių, atrasta daugybės musių, vuodų, mašalų ir daug blėdingų vabalų, todėl dabar žvirblių būdeliams dovanų neduoda, o žvirblius labai guodoja. O tos guodonės Michigano valdininkus išmokino ožiukai, kurie baigė tos valstijos ukes naikinti. Zvirbliai šitai valstijai užėdė milijonus dolerių. Net ir Kansas valstija ant to uždirbo kelis milijonus. Ponas Griffith sako, kad prieš 40 metų jis ten ukininku buvo. Pirmasias dvi pjuitis sunaikino ožiukai (žiogai). Ir kaip sykis tuom laiku pargabenta žvirblių. Pasekmės to visko buvo tokios, kad žvirbliai tuojau ėmėsi prie darbo ir visą valstiją apvalė nuo ožiukų. Dabar ten buva geriausi javų derliai. O iš keno tai loskos? Iš žvirblių! Dabar tų ožiukų laukuose nesimato, tik žvirbliai; žvirbliai laukuose ir "žvirbliai" ukininkų kišeniuose. Teisybė sakius, suaugusių ožiukų žvirbliai nemėgsta, bet užtai išnaikina tukstančius jauniklius.

Prikašiojama žvirbliams, kad jie išvalko kitus paukščius. O Griffithas pasakoja, kad tas viskas yra kaip tik atbulai, nes žvirbliai kitokios rūšies paukščius palaiško. Prieš du metus, ant mažos salukės, Jackson parke, Chicagoj, buvo 10,000 žvirblių. Prie jų prisidėjo kitoki

paukščiai ir šiandien ant tos salukės, kuri nėra didesnė kaip vieno akro, randasi 20,000 sparnuotų, įvairios rūšies paukščių. Ten, ant vieno akro, yra daugiau giedančių paukščių negu visoje Suvienuotose Valstijose.

Let dar tame ne galas. Jeigu kam iš skaitytojų nebuvo svarbiais Nedėdienio pasiskaitymai apie ukininkus iškisio, tai dabar bus svarbus. Kas vasaros laiku, vakare, turėjo slėptis debesyje iš pykės kilančių dumų, arba turėjo teptis kvepiančiomis mostimis, kad tuomi atsigynus nuo vuodų, tas tegul dabar žino, kas tai yra žvirbliai, kurie naikindami visokios rūšies negeistinus vabalus ir mases, išnaikina daugiausia vuodų. Reikia tik patęmyti, kaip žvirbliai medžioja vuodus žolėje, ant upės kranto, kur vuodai išsisi vasaros dienos laiku. Jie griebia kiekvieną vuodą, o ir neviena muse tuom patim laiku praužia amžinai. Zvirbliai teipgi savo vaikus šeria vuodais, jei tik jų gali pasigauti.

Tad atsizvelgus į žvirblių gerumą, Griffith pataria valdžiai, kad valdžia visus žvirblius paimtų į savo globą ir pareikalautų gyventojų, kad tie užtikrintų žvirblių nepaliečiamybę. Chicago parkų prižiūrėtojai jau pažino žvirblių vertę, tad dabar žvirblius ten šeria mases ir vasaros metu, teipgi taiso jiems lizdus, kad tik jų daugiau prisiveistų. Taigi, Chicago parkuose žvirbliams labai gerai, bet kaip tik koks iš ten ištrukęs, su koku nors reikalu nulekia į artymą kaimelį, tuojaus šelmiai vietiniai gyventojai, tykoja ant jo gyvasties. Ukininkai yra tikriausi fanatikai, nes jie mato žvirblius tik škadus dirbant, prinokusius javus lesant. Bet jie užmiršta, kad žvirbliai, be paliovos dirbdami per vienuolika mėnesių, už kiekvieną nuostolio centą, ukininkui atneša dolerį pelno, naikindami vuodus ir piktžolių sekilas. Dabar, galbut nevienas iš tų, kurie gelendo ginklą ir su tuomi rengsis į karę ateinančiam pavasariui, suminkštės ir išsizadės savo kraujageriskumo, pamatęs, kad žvirbliai nėra blėdingais, kaip pirmiau apie juos buvo neteisingai manyta, bet naudingi.

Musių nekenčiama šviesa.

Francuzijos mokslininkai susekė, kad musės labai nekenčia mėlyno žiburio. Norinti išnaikinti mases kambaryje, užtenka į langus įdėti keliatų mėlynų stiklų, o musės tuojaus išnyks. Daryta bandymai su balta ir mėlyna šviesa, kurią musės sau pasirinks. Visos bėgos nuo mėlynos ir lino prie baltos. Ultra-fioletinė šviesa, suartinta su mėlyna, užmuša bakterijas. Šitas tupo išbandytų prie gydymo odos išbėrimo ir neuralgijos. Panaudojus tokios šviesos spindulius, pasirodė, kad spogus ant odos gindo ne saulės spinduliai, bet spinduliai Ultra-fioletinės šviesos. Mokslininkai tikrina, kad musės, kurios

nešioja ligų perus arba bakterijas, gerai žino apie tai, kad mėlyna šviesa užmuša bakterijas ir todėl nuo tokios šviesos šalinasi. Zinoma, nedaug rasime žmonių, kurie norėtų gyventi kambaryuose su mėlynais langais. Bet yra viltis, kad netrukus bus išrasti tam tikri reflektoriai, kuriuos bus galima pridėti prie langų, kuriuos, išnykus musėms, bus galima nuimti.

Valgymas laukinių kaštonų.

Nuo ne atmenamų laikų žinoma, kad laukiniai kaštonai yra nuodais, apart to jie yra labai kartūs, gerkle nepereinanti, ir todėl sugrūmuliavimui nėra galimi. Mokslininkai galiaus ėmėsi prie ištyrimo, ar negalima koku būdu juos perdirbti, kad jie būtų galimi sunaudoti žmonių maistui. Tyrinėjamai ir chemiškai atskyrimai parodė, kad nuodindami kaštonus galima bus sumalti į miltus ir sunaudoti juos kaip naudingą gyvuliams pašarą, o šitų kaštonų miltus sumaišius su kvietiniais miltais, galima kepti duoną.

Chemiškai tyrinėjamai parodo, kad šitie kaštonai savyje turi 42 nuosimtis miltų, 5 nuosimtis baltymo ir 9 nuosimtis saharino. Tai yra žymiai dalis maitingumo, tik negėrai, kad baltymo ir saharino substancija yra labai karti ir išduodanti nemalonių kvapų. Šita substancija ir daro kaštonus maistui netinkamais, nes po suvalgymui, kartumas ir kvapnis gamina nuodus. Čia dar prisideda ir žymi daktis saponino. Šita substancija turi migdymo ypatybes, teip kaip kloroformo rūgštis.

Pirmuose tyrinėjimuose, šitie kaštonai virta vandenyje ilgą laiką ir paskui vanduo nuo jų nusunkta. Paskui dar kartą virta ir vėl nusunkta. Paskui nušalta, kad būtų išvengta vandens, ir numazgojus, supilta laurinė, kad išdžiūtų, ir išdžiūvusi sumalta į miltus. Miltai pasirodė geltonai-balti, parodė, kad kartumas yra pranykęs, bet pasilikęs aitrumo skonis ir todėl valgiui viralas pasirodė netinkamu. Tada permainyta jų virimo būdas. Virta tirštai ir pridėta vienas nuosimtis patamės. Po šitokio virimo pasirodė pašaras tinkamu gyvuliams ir vištoms. Bet kuomet 25 nuosimtis šitų kaštonų miltų sumaišyta su 75 nuosimčių kvietinių miltų, tai kartumo skonis, nors mažume, visgi apsisireikė. Galiaus pasistengta kartumą ištraukti su alkoholiu, pagelba ir tada kartumo ir aitrumo kvapas sunyko. Dabar Vokietijoje šitie kaštonai plačiai yra vartojami duonos kepimui.

JUOKAI

Draugas: — Delko tai? Gydytojas: — Žinai, vieną sykį man atsitiko, kad kuomet aš klausiau širdies mušimo ir turėjau už rankos vieną mergaitę, tai ji parodė linksma šypsą ir jausmingai sušuko: "Ah, aš esu tavo amžinai!"

MOTERIMS PASISKAITYMAI

Moteries laisvė.

Praėjo ir niekad negrįs tie laikai, kuriuose moteris buvo vergės vietoje, kuomet vyrui moteris buvo vietoje kokio rakando ar naminio gyvulio. Pasaulis progresuoja. Žmoniškumas jau priėjo iki tokiam laipsniui, jog suprantama yra kiekvienam, kad daugelyje atvejų, moteris yra lygi vyrui ir ji neprivalo būti vergė.

Šitokia atmaina yra teisinga. Vienok ne apie tai einasi. Čia noriu pasikalbėti su "Moterių pasiskaitymų" skaitytojoms kurios, manau, pripažins man tiesą. Suvienuotose Valstijose yra moterims tiesos, kurios vienok yra tik iš viršaus nupieštos tiesų parvomis, o viduje yra vilgiųgystės tinklas.

Skaitytojoms jau yra žinoma, kad Suvienuotose Valstijose nėra leistinu vyrams daryti moterims skriaudą. Nėra leistina jas mušti, nemandagiai į jas atsiesti ir žodžių šurkštumu žeminti jų garbę. Kiekvienoj valstijoje yra tiesos, sulyg kurių, moteris turi tiesą apkalinti vyrą už kiekvieną nemandagų apsiėjimą su ja. Šitomis tiesomis besinaudojančių moterų mės rasime labai mažai, kad jos jomis naudotųsi tiesotai. Bet užtaigi rasime daugybę tokių, kurios tas tiesas panaudoja netiesotai, dėl savo kaltybių, pačios budamos kaltos, arba neturėdamos supratimo, ką tos tiesos reiskia. Labai tankiai pasitaiko, kad moteris, pati budama kalta, vyrui papuolus į apmądą, vieton netylėti, priešinasi jam, dar labiau jį erzindama: "Pamėgink mane užgauti, o tuojaus aš tave pamokinsiu! Už grotelių atsidursi."

Pasitaiko, kad vyras pareina namo "prisivuogavęs". Moteris pradeda jam tuojaus savo pamokslus saukti, su didžiausiais priekais, vieton ramiai tylėti ir ką turi jam pasakyti, pasakyti tada, kada tas išsimiegos. Girtas žmogus, visuomet yra drąsus ir grumojimų nepaiso. O moteris vienok tą sau kitaip išsiaiškina ir rengiasi prie tokio vyro kailio išdirbimo. Pradėda trukšmas, ateina policija ir vyras jau areštuojamas. Rytuojaus sulaukus, moteris pradeda gailėtis vakarykščio atsitikimo, eina į teismą ir vyrą, kurį vakar padavė policijai, "išperka", išsiaiškindama sau, kad viskas tuomi jau pagrijta į tvarką. Vyras jau nusigandęs, o pati jaučiasi jo pergalėtoja, nes su policijos pagelba ji suvaldė. Bet, mielos skaitytojos, ar žinote, kas iš to išeina?

Vyras tokio areštavimo, neužmiršta, kol gyvas. Jam tokia moteris, kuri yra jo gyvenimo pusininkė, davė jį policijai areštuoti. Ji jį pažemino, kaip žmogų, kaip šeimos galvą ir tas jį verčia manyti esant labai nužemintu. Vaikai matė, kaip jų motina liepė policijai areštuoti jų tėvą, namie. Tokia atvejuje vyras nustoja savo simpatijų ir paguodos link savo moteries ir tik progos jiško atkėrsijimui. Ir

teip dalykams stovint, prasi-deda tankūs vaidai, barniai, nesutikimai didinasi, šeiminiskas gyvenimas darosi tiesiog prarugusiu ir viskas jau eina link persiskyrimo. Ir kaip dabar, skaitytojos, manote, kas čia yra kaltėnis?

Kiekvienas vyras, iš prigimties, turi savyje ambiciją, kad kuomi nors valdyti, kad ant ko nors būtų valdono. Veda moterį su tuom tikslu, kad jis bus šeimos galva ir globėju savo moteries. Bet kuomet tame visame su juom konkurencijon stvoja jo moteris, norinti kitais valdyti, tuomet vyras pasijunta savo viltes apvilto, nes pamato, kad jo geidžiamasis tikslas nuo jo tolinasi. Dar iš pradžių, "dėl šventos ramybės" jis tyli, nenori pasirodyti žiauriu. Vienok prisieina laikas, kuriame bunda jo dvasioje audra. Prasideda šeimynoje ginčai, vaidai, nesutikimai ir tam visam kasdien didinantės, šeiminiskas sugyvenimas pasirodo negalimu. Pavyzdžiui tam mės rasime šimtus, visur.

Kas iš to visko išeina? Išeina tas, kad moteris neprivalo rupintis valdymu savo vyro, jei bent esant vyrui tokiu silpnu, kad buti visada prisimena, kad moteris reikalinga jam globa pasirodyti. Turi saugotis nuo areštavimų savo vyro ir su tokiais reikalais valdymo savo vyro, jei bent esant vyrui tokiu silpnu, kad buti visada prisimena, kad moteris reikalinga jam globa pasirodyti. Turi saugotis nuo areštavimų savo vyro ir su tokiais reikalais valdymo savo vyro, jei bent esant vyrui tokiu silpnu, kad buti visada prisimena, kad moteris reikalinga jam globa pasirodyti.

Bukite, mielos skaitytojos, veidrodžiui šeimos ir namų, savo gerai pavyzdžiais. Bukite geromis moterimis savo vyrams, bukite geromis motinomis savo vaikams ir rupinkitės jų išauklėjimu, bet saugokitės priemonių supykdyti vyrą, nes jie paskui rustauja ir jiško progos atkėrsijimui.

Juzė.

Kaip daryti riešutų pieną.

Europoje pradėta daryti pieną iš žemės riešutų, kurie angliškai vadinami "peanuts". Išėmus branduolius iš lukštų, branduolius numazgojus, reikia smulkiai trinti, pridėjus distiliuoto vandens prie sutrintų branduolių, virti katilaityje per dvi valandas, maišant juos be perstojo. Po dviejų valandų reikia juos nukelti nuo ugnies, tegul kiek sustengsta. Pienas gatavas. Nejudinamas jis yra tirštokas, bet pamaišius praskysta teip kaip tikras pienas, nes pagal savo išveidžios, nuo tikrojo pieno net atskirti, negalimas. Skonis jo biskį aitrus, bet juom galima baltinti kavą ar čekoladą. Šitas pienas yra per pusę pigesniu už tikrąjį pieną.

UKININKŲ DIRVA

Kaip užlaikyti vištas žiemos metu.

Tokiose vietose, kur buva žiemos šaltos, sunku užlaikyti vištas teip, kad jos nešėtų naudą, o ne nuostolius. Svarbiausiu yra vištoms reikalinga šiluma ir atsakintis maistas.

Vištininkai, kuriuose laikoma vištas, laike didelių šaltų, privalo būti atsakingi šalti. Dalykas einasi apie tai, kad vištos ne atšaltų skiauteres ir kojas, kas labai tankiai pasitaiko, kuomet vištininkai yra ne sulyg reikalavimų. Paprastai, naktimis buna didžiausi šalčiai, tad vištos, jeigu vištininkai nėra atsakingi, turi miegoti labai šaltai ir todėl nededa kiaušinių, o labiausia, jeigu prie to dar neturi atsakantį maistą. Kaip apžiūrėti vištininką, kad būtų šiltas, yra kiekvienam jau žinoma. Svarbu vienok yra žinoti, kaip reikia vištas girdyti ir lesinti.

Dienose didelių šaltų, reikia vištoms duoti lėsti daugiau grūdų, ypač kornų (kukuruzų), kurie vištoms suteikia daugiau šilumos. Užtenka vištas lesinti tris kartus per dieną, atmenant, kad vakare joms reikia nesigailėti grūdų, idant jų skilviečiai per naktį turėtų užtekti darbo. Iš ryto lėsti reikia turėti joms lesalą pri-ruoštą, kad šaltame ryte, kaip tik iš miego pakils, kad turėtų ką lėsti. Iš ryto lesalą joms reikia duoti anksti, kad dar prietamsoj turėtų darbo, jiškant grūdų. Toks ankstyvas judėjimas, butinai yra reikalingu jų sveikatai. Pietums, laike didelių šaltų, gerai duot joms virtą, tik nelabai karštą lesalą.

Žiemos laiku yra labai svarbiu girdymas vištų. Vanduo, duodamas vištoms, neturi būti labai šaltas. Jeigu tankiau negalima, tai butinai reikia vištas girdyti tris kartus per dieną, duodant joms vasardrūgnį vandenį. Vištos reikalauja turėti prie savės vandens kiekvieną kartą. Bet, jei pas jas laikyti dėlei užsalo, tai geriausia duoti tik tris sykius per dieną, bet ne peršalta.

Patyrę vištų augintojai, tikrina, kad vištoms duodant laikas nuo laiko, mėsos atlaikų ir pieno, jos deda kiaušinius kad ir didžiausiose šaltčiuose.

Pratinimas jaunų kumelių prie darbo.

Nėra tam tikrų rodyklių, parodančių, kaip ir kada kumelukas imti prie darbo, bet prityrusieji arklių augintojai žino, kad jauno kumeluko ėmimas prie darbo, be tam tikros atydos, suteikia nepageidautas pasekmes, kurios atsiliepa ant išaugimo ir išsivystymo į atsakantį arkli. Vėlyvas pratinimas kumelio prie darbo, neduos pasekmes didelės skriaudos, kaip didelių kaštus užlaikant jį be darbo ir ne įvays jam naravą, nelengvai priprantant prie darbo. Pratinant kumelį prie darbo, reikia jį pratinti iš lengvo, pradedant retai ir lengvai, kas kartą paimant jį prie ko sunkesnio. Pradadant nuo lengvų

darbų ir jį ne apsunkinant per greitai, jis iš valios pripranta prie visko, su viskuom apsispradamas ir sykiu suaugdamas prote ir jiegoje, liekasi labai pratingu arkliu. Pratinant kumelį prie darbo, visuomet reikia atminti, kad yra svarbiu gyvulio suaugimas, kaip prote, teip kune ir jiegoje. Perankstyvas kinkymas į darbą ir perilgas varinėjimas, labai daug kenkia jauno gyvulio visuotinam suaugimui ir sveikatos sustiprėjimui. Reikia atminti, kad nors gyvulus išrodo augalotų, bet kuomet jis yra jaunas, jo kaulai ir organimai yra dar silpni, tad ankstyvu ir sunkiu darbu tą viską pagadinus, paskubina ligos, nesveikatos ir tas viskas atneša nenaudą tam, kurs jos laukia.

Šėrimas paršų.

Raugintas pienas, maslionkos ir išrugos, kiaušius, yra labai nadingu. Kiaulės, teip kaip ir kiti gyvuliai, geriau tunka, kuomet joms yra duodama įvairius maistas, ėdesis. Mainant maištą, kiaušius, jos greitai tunka ir riebeja. Kiaulės geriausia šerti pagal šių nurodymų: paaugę paršai reikalauja pieno, avizinių, miešinių ir žirnių miltų. Išleidimas ant žolės ir tyro oro yra butinai reikalingu. Mediniai pelenai yra reikalingi kaulų suaugimui. Geru daiktu yra duoti virtą ėdesį, išimant daržoves, augančias žemėje. Grūdai yra teip geri kaip ir miltai. Mirkinti grūdai ar miltai yra naudingesni už sausius.

Jaunos kiaušės, vogoje greičiau auga už senasias. Kukuruzai yra geriausiais grūdais penimoms kiaušiams, duodant juos paskutėnėje savaiteje prieš pardavimą ant mėsos.

Geras budas sviesto išdirbimo.

Kaip saldžioji teip ir rugščioji smetona tinka prie sviesto darymo. Vienok, sviestas darytas iš saldžios smetonos, neturi tokio atrimato nė spalvos, kaip kad iš rugščios. Tad sviestas, iš rugščios smetonos, yra geresnis, o sviestas iš saldžios smetonos dargi ilgai nestovi savo pozicijoje, greitai minkštėja, kad ir žiemos laike.

Taigi matome, kad saldžioji smetona nėra atsakanti sviesto darymui. Lyginai sviesto darymui netinka smetona persenus ir prarugus. Iš tokios smetonos padarytas sviestas lyginasi sviestui, padarytas iš saldžios smetonos, tik sutuom skirtumu, kad sviestas buva kartus.

Tad iš kokios smetonos reikia daryti sviestą? Ant šio klausimo yra tik vienas atsakymas: Nė iš perdaug rugusios, nė iš saldžios. Smetona tinka sviesto dirbimui tada, kada yra lengvai rugšti. Tokia smetona galima pažinti, kuomet įdėjus į ją medinį šaukštą, smetona ant šaukšto veliasi ir nuo jo slinkdama, biskį praskysta, kuomet persenuis smetona ant šaukšto visai nesivelia, o smetona "perjauna", yra saldi ir skysta, kaip pienas.

VIETINĖS ŽINIOS

Savaitinis Kalendorius

Vasaris

24 S. Motiejaus
25 N. Viktorino 1 N. G.
26 P. Aleksandro
27 U. Fortunato
28 S. Romano
Kovas.
1 K. Albino
2 P. Simplicijaus.

Užpuolė policistą. Šiomis dienomis, kaip kitur taip ir Clevelande yra dabojama visi tiltai, vandentrukiniai ir tam panašios vietos, kad apsaugojus jas nuo sunaikinimo per vokiečių špiegus. Tad policistas Weisheit, dabojantis vandentrukinį ties elektros stoties, arti savęs pamatė žmogų, kurį jis susistabdė iškrėtė ir nieko pas jį neradęs, paleido. Bet tas nuėjo toliau ant užšalusio ežero pradėjo į policistą šaudyti pirmiausia iš revolyvio, paskiau iš šautuvo. Šaudantysis policistui pašovė koją. Policistas irgi pradėjo šaudyti ir artintis prie užpuoliko. Tas palikęs savo vietą pradėjo bėgti link Euclid Beach ir tam atsitolinus, pakilus pusnei, jis dingo iš policisto akių, tad šis, turintis persautą koją, toliau jį nesivijo, bet davė žinią į kardoną, iš kur išsiųsta policistai ir detektiniai, kurie kruvinais pėdsakais sekdami (mat užpuolikas buvo pašautas), prie Efferoad užpuolika rado gulintį. Užpuolikas pargabenta į kardoną, o policistas Weisheit nusiūta ligonbutin, kur daktarai apžiūrėję žaizdą, pripažino, kad užpuoliko šūvis buvo užnuodintas. Užpuolikas yra austras, vadinasi Stradhofer, turįs gyvenimą po No. 1744 prie E. 45 gatvės. Jo pati sako, kad Stradhofer dar Austrijos budamas, sykį nupuolė nuo tilto ir tuomi užgavo sau smegenis, tad dabar kartas nuo karto gauna proto suirimą. Vienok policija netiki tam ir mano, kad jis yra vokišku špiegu ir norėjo išgriauti elektros stotį. Jis apie save neduoda jokių paaiškinimų.

Užtvėnkė gatvės. pereita nedėdienio rytą, apie 4:30, prie Payne skersgatvio ir E. 40 gatvės truko vandenį vedanti didėji dūda (36 colių stora). Vanduo tuojuos užtvėnkė Payne, Superior ir St. Clair skersgatvius taip, kad sulaukė gatvėkarių bėgiojimą porai valandų. Pirminis gatvėkaris, bėgantis Payne skersgatviu, vandens tapo numestu nuo šėnių. Aplinkėje vanduo užsėmė sklepus ir krautuves, išplovė šalitakių ir išardė gatvės brūką. Kuomet sulaukta pumos, viso aplinkėje gyventojai likosi be vandens namuose; gasas teipgi tapo uždarytas. Užtvėnusios gatvės, kelių blokų tolume, išrodė kaip Mississippi upė. Pramonėse nuostolio padaryta iki 75,000 dolerių.

Turi mokėti už vėją. Šalčiams siaučiant, visame mieste nebuvo gazo užtek tina, bet kuomet gazo naudojanti gavo bilas, pasi rodė, kad nors gazo ir nebuvo, tai bilas vienok bu

vo dvigubos. Mat nėsant gazo šulniuose, pumpuota oras (vėjas) tas, kaip skystesnis už gazą, myterius registravo veik dvigubai. Pasiskundus kompanijai, ta nė klausyt nenori; reikia laukraštis "Press" vienok šaukia visus gyventojus susitarti ir nemokėti nė viena centą. Sako, tegul bus užvesta byla ir tegul teis mas žinos apie miesto viršininkų šeimyninkavimą, kurie rudenyje tikrino, kad gazo bus net perpilnai.

Užbaigė tyrinėjimus. Pa skirta komisija ištirimui priezasties anglių stokos, užbaigė savo darbą. Sulyg komisijos raportu, anglių yra užtektinai, tik anglių pardavėjai, norėdami anglių prekę įkelti, tyčia anglių miestą neleidžia. Tarpe Clevelando ir Cincinnati, ant Pennsylvania ir Balti more & Ohio geležinkelių yra apie 3000 vagonų su angliais, bet į miestus jie neleidžiami. Prie to dar susekta ir sukybių, nes pareikalavus anglių miesto istaigoms, kuomet angliai specialiskai buvo iš kasyklų gabenami, tai ant vagonų prikalinėta kortelės su parišu "for governor use" ir kuomet tuos anglius atgabenta miestą, jie buvo perduota amunicijos fabri kams, kuomet mokyklos ir kitos istaigos turėjo buti uždarytos. Visi anglių pardavėjai—brokeriai bus patraukti teisman, o komi sija imasi tyrinėjimo anglių prekęs.

Areštavo sufragisčių vadą. Policija įsilaužė į namus vyriausios sufragisčių vado vės Mitchels, ir padarius kratą jos kambariuose, atrado daugybę brošiūrų ir pampletų, platinančių propagandą gimdymo kontroliavimo. Mitchelienė tapo areštuota ant pavieto varanto ir iš policijos palei sta užsistatius kaučijos 500 dolerių. Teisimas atsibus vėliaus.

Krikštynos rinko aukas. J. Beniušo namuose atsibu vo jo sunaus Edvardo krikštynos. R. Zitkevičiui priminus svečiams Lietuvos vargus, sudėta aukų baduo lių sušėlimui. Aukavo po 1 dolerį: R. Zitkevičius, E. Venkiutė, K. Rimkus, S. Tadrakas. Po 50c. J. Beniu šis. Po 25c. P. Venkienė, K. Troskauskas, A. Šilgalis, Al. Šilgalis, M. Šilgalis. Viso suaukauta 5,75. Pinigai perduota Tautos Fondo skyriaus izdan.

Raudonojo Kryžiaus šunės. 15 ir 17 dienos Gegužio, Dreamland Auditorium burs rodomi Raudonojo Kryžiaus šunės, kurie karės laukuose įieško sužeistų kareivius. Šitie šunės yra pargabenti neseniai iš Vo kietijos ir ir šiūm laik yra laikomi Wynnewood, Pa.

Jaunas nenaudėlis. 16 metų mokyns iš East Technical mokyklos, pereitą subatą įėjo į ofisą J. Makovo prie Woodland skersgatvio ir grąsindamas nušovimu, pareikalavo 1000 dolerių. Makov vienok nenaudėję sulaukė ir padavė į policijos

rankas. Nenaudėlis savo vardo ir pravardės neišduo da; sako pinigai jam reika. lingi toliausio lavinimosi moksle ir įtaisymui tėvui biznio.

Maziau kvailybių. Pačto viršininkas Sherman aprei škė, kad šiai metais 14 d. Vasario arba Valentino dienoje, laisvų buvo veik tris kartus mažiau negu kitais metais tą pačią dieną budavo. Mat tą dieną kas gyvas siuntinėja savo pa zistamiems visokias karika turas, kas pas išmintingus žmones buvo vadinama kvailybių papročiu. Šiais metais, kaip matoma, tokių kvailybių buvo daug mažiau

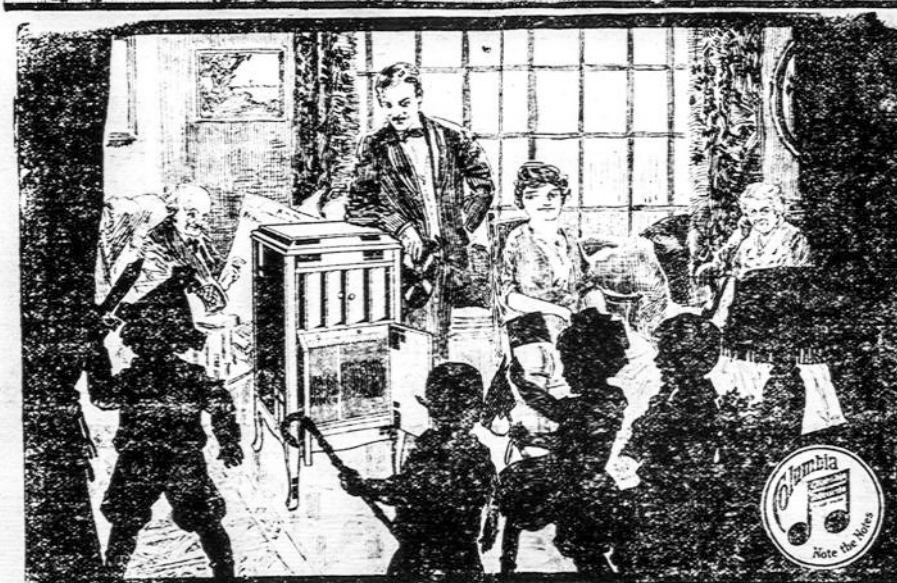
negu kitais metais.

Senukė nusizūdė 71 metų senukė Ona Steibel, gyve nusi pas savo gimines, po numeriu 804 prie E. 105 gatvės, nusizūdė pereitos seredos naktia. Namiškiai ją rado pasikabinusią ant susukto abruso, drabužių pakabinimo kamaraiteje. Ji nuo kelių mėnesių sirguliavo.

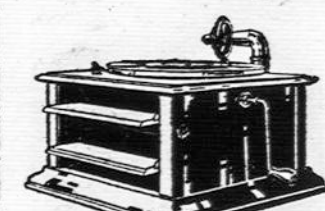
Geriausai vaistai nuo viso kių ligų galima gauti su ge riausiais patarymais tik Uševičiaus Aptiekoje, 1172 E. 79th St., Cleveland, O. Bell Rosedale 2417 Cuy Princeton 1539-R

Nusipirk Gramofoną

o turėsi viso pasaulio muziką savo namuose

Kodėl visos svetimtaučių ir šviesesnės lietuvių šeimynos jau įgyjo tąją muziką? Todėl kad jie greičiau suprato jos vertę ir svarbumą.

Prekė \$15.00

Prekė \$25.00

Prekė \$35.00

Prekė \$50.00

Jie suprato, kad nuolatinė muzika stiprina tobulina žmogaus dvasią, švelnina jausmus ir tuomi didina žmoniškumą.

Jie suprato, kad jų vaikai nuo pat dienu kokykystės, augdami tokiose aplinkinėse, kur yra kasdien girdima garsiausių pasaulio kompozitorių muzikališki tvaryniai, išaugs, jei ne muzikais, tai bent kitais dvasios milžiniais, vadovai silpnėsių, kurie guodos tautą ir klos kelią žmonijai prie šviesesnės ateities.

Pagaliaus, jie suprato, kad turint tokią muziką savo stuboje, motinoms su dukrelėmis nereikės teip tankiai vaikščioti miestą ant teatrų ar operų, kur kiekvienas vakaras lėšuoja apie porą dolerių, o tėvų sumažės ber-eikalingi žygiai karčiamosna.

Ir galiausiai jie suprato ir tą, kad jauni jų sunūs, esant stuboje tokei muzikai, neturės laiko stovėti ant kampo ir stūdiuoti tą amerikonių pradinę kriminalę mokyklę.

Todėl pirkite jį, vien tik dėl to pirkite ir Tamistą.

Geriausią yra tokia muzika

Columbia Grafonola

Jas galima pirkitu su mažu įmokėjimu ir ant len gviausių įmokėjimų.

"Dirvos" Krautuveje,

2004 St. Clair Ave.

Cleveland, Ohio

Teipgi mes turime visą rinkinį lietuviškų ir kitokių rekordų. Prisiųsk už 2c. stampą, o mes prisiųsime lietuviškų rekordų katalogą.

-: Nauja Lietuviška Aprėdalu :-

KRAUTUVĖ

☐ MOTERIŠKŲ SIJONŲ IR DRESIŲ, ☐ kaip vilnonių teip ir perkėlinių gatavų. TEIPGI SIUVAME IR ANT UŽSAKYMŲ.

Prietogi parsiduoda mūsų krautuvėje ir vuola ktimis: perkėliniai, vilnoniai ir šilkiniai puikūs tava rai. Sykiu gaunama ir visokių mažesnių moterims prie pasidėdimų. Užlaikome ir vyriškų įvairių da lykų kaip štai: marskinių, kalnierių, labai gražių kaklaraščių, kepurų ir t. p. Todėl, moteris norian čios dėvėti gražius drabužius, kreipkitės pas mus.

PARDUOTAS DRESĖS IR SIJONUS PRITAIKOM IR PATAISOM

Naujos Krautuvės Antrašas:

Stasys Palilionis

2717 Superior Ave. Cleveland, Ohio.

T. NEURA BUČERNĖ IR GROSERNĖ

Daugumas mūsų lietuvių iškilioliai negalėjo pas mus atsilankyti dėl tolimo atėjimo. Bet dabar mes, norėdami kuogeriausiai patarnauti, pra dėjom visokius orderius pristatyti į namus. Galite juoti orderius per mūsų važiuotoją arba atsilankę į mūsų krautuvę. Mes visados stengsi mės sanžiningai patarnauti mūsų kostomerius. Prekes darysime kuoze miausias, tavorą dūsim kuogeriausiai. Brangūs broliai ir seseris nepa mirskite mūsų krautuvės. Ateikite ir pabandykite, o tasyk persitikrin site, jog ką šneku yra gyva tiesa.

2041 HAMILTON AVE.

Cuy. Central 1781-L

Gerieusios Gyduolės DEWOYNO'S APTIEKOSE

1653 St. Clair Av. Prie E. 17 g.

6502 Fleet Ave., Cor. E. 65th (Tod)

Cia dirba lietuvių registruotas aptieko rius - A. ZAKARAS.

5608 Fleet Ave., Cor. E. 57th.

Cia dirba lietuvių registruotas aptieko rius - J. SMALIS.

4052 E. 71st Cor. Harward

3878 E. 71st Cor. Lansing

Lietuviams pas lietuvių aptiekorius ga lima gauti teisingus patarimus.

F. DECKER, Gelažies Krautuve. HARDWARE

Riobėrinės ir smalinės stogu dengimui popieros. Įvairiau šių rūšių maliavos, aliejaus, tarpetino, maliavojimui šepet y ir t. t. ir t. t.

Didelis rinkinis Pečių, visokių aud y nų, plačiusia rinkinis įvairių įvai riausių dalydėms įrankių ir t. t. ir t. t.

2155 St. Clair Ave.

CENTRAL 1785-W

The John & Mannen Co.

BLEKORIAI IR KONTRAKTORIAI

Dirbame Cornesus, geležines kopėčias, atliekame ryngų ir dudu sujungimo darbu, įstatome formus ir naujus ir senus namus, padirbame drabužių džiovinimui grėdus (dryers), sudame blekines lubas ir atlie kame sienų pagrazinimo darbu.

2241-57 ST. CLAIR AVENUE

Bell Tel. Prospect 450

Cuy. Tel. Central 1788

...Jau...

Pavasariniai Sampeliai Vyriškų Siutu ir Overkotų Atejo!

Kas nori naujausios mados ir gerai pritaik ytus drabužius dėvėti, lai užsisako pas mus.

J. P. GARMUS,

KOSTUMERSKAS KRIAUCIUS

1329 St. Clair Avenue.

Antros lubos.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

KNIINGYNE GAUNAMOS KNINGOS:-

Aisopo Pasakos — pusl. 364	20c.
Andersono Pasakos — pusl. 82	20c.
Apie Sveikata — pusl. 16	10c.
Audra Rosijoje — pusl. 65	20c.
Diedai ir Gražina — pusl. 61	25c.
Japonų Konstitucija — pusl. 61	20c.
Kaip Bulgari ingijo laisvę (dalis I)	20c.
Kaip Bulgari ingijo laisvę (dalis II)	20c.
Kaip Japonai gyvena dabar — pusl. 48	10c.
Kas iš ko pareina?	20c.
Kelionė į Europą — pusl. 52	10c.
Kelionė į Sidlavą — pusl. 48	15c.
Konradas Valenrodas — pusl. 24	15c.
Ko mus mokina žvaigždės? — pusl. 32	10c.
Kražių skerdynė ir jos pasekmės	15c.
Kuomi žmonės gyvena — pusl. 56	15c.
Kun. A. Burba — pusl. 20	20c.
Kaip gyvena Latviai — Suomia — Anglai, — pusl. 65	20c.
Lietuviška Chrestomatija — pusl. 180	40c.
Lietuvių tautos klausimas Europos karės metų — pusl. 102	35c.
Lietuvos Gaspadinė — pusl. 80	25c.
Mainieris ir Leberis — pusl. 60	15c.
Nalaitė — pusl. 22	10c.
Naujas budas išmokyti rašyti — pusl. 24	10c.
Nuo degtinės — pusl.	10c.
Padėjimas Lietuvių tautos rusų viešpatijoje — pusl. 120	\$1.00
Paslinkai Lietuvoje — pusl. 16	5c.
Perspėjimai apie šventą tikėjimą	10c.
Rodos motinoms — pusl. 18	5c.
Sulaukė — pusl. 132	25c.
S.L.A. Istorija (1886—1915) \$1.50; audimo apar.	\$2.00
Švintant — pusl. 126	25c.
Tamosiūs Besotis — pusl. 24	5c.
Trachoma — prie šviesos — pusl. 100	20c.
Vaikų Draugas — pusl. 64	15c.

Visas šias knygeles S.L.A. nariai gauna už pusę kainos. Reikalaudami knygų, parašykite aiškiai knygos vardą. Pinigus geriausiai siųsti per pašto Money Or derį, paprastame laiske, užadresuojant:

A. B. Strimaitis,

307 W. 30th St.

NEW YORK, N. Y.